

Vzgojno-izobraževalni program animiranega filma Slon

Zbornik Slon 2009

Pedagoško gradivo za učitelje in starše IV

KOLOFON

Vzgojno-izobraževalni program animiranega filma Slon

ZBORNİK SLON

Pedagoško gradivo za učitelje in starše IV

Izdajatelj Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta, Neubergerjeva 16, 1000 Ljubljana

Za založnika Urška Jež

Urednica Hana Repše

Besedila Rok Govednik, Martina Peštaj, Igor Prassel, Tina Puntar, Hana Repše

Lektura Joža Repar Lakovič

Fotografije Nada Žgank, Arhiv Društva za oživljanje zgodbe 2 koluta

Fotografija na naslovnici Otroci v Luni, Ursula Ulmi

Oblikovanje Domen Rupnik

Ljubljana, 2009

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAM ANIMIRANEGA FILM SLON

DRUŠTVO ZA OŽIVLJANJE ZGODBE 2 KOLUTA
Neubergerjeva 16, 1000 Ljubljana, Slovenija
059 971 747, info@animateka.si, www.animateka.si
Hana Repše, slon@animateka.si, 051 874 845

KAZALO

Besede urednice, *Hana Repše*

Stop-motion retrospektiva na Animateki 2009, *Igor Prassel*

Mali svetovi Špele Čadež; Intervju z mlado in perspektivno slovensko ustvarjalko stop-motion animiranih filmov, *Rok Govednik*

Izvedba animacijske delavnice pri pouku likovne vzgoje v osnovni šoli, *Tina Puntar*

Delavnica; stop-motion animacija in *Monkey Jam*, *Hana Repše*

Spored 2009

Otroški program *Slon* na Animateki 2009

Otroci se predstavljajo

Celovečerna animirana filma za otroke, *Družinski Slon I* in *II*

Cesarjev Slavček

Jelenček Niko

Vsebinska izhodišča posameznih kratkih animiranih filmov, *Martina Peštaj*

Družinski Slon III in *IV*

Tematski program: Jaz, moje telo in mediji, šolski program

Slonov tekmovalni program, šolski program

***Slonov* spremljevalni program**

***Slon* čez leto**

Besede urednice

Risanke, risanke, risanke. Raznežijo srce ali pa nas za trenutek popeljejo v svet čarovnije in veselja. Če so le dobre. In ne ... seveda niso samo za otroke. Ste se morda že vprašali, kaj sploh je risanka oziroma animirani film? Kako animirani film nastane? Kaj vse je potrebno, da nastane?

Animirani film je očarljiva in specifična umetniška smer, ki s svojo filmsko, likovno in glasbeno govorico omogoča ustvarjalcu oživeti neomejeno domišljijo, gledalcu pa ponudi misel v razmislek, zgodbo v občutenje ...

Animirani film je umetnost, ki je zanimiva z vidikov medijske, filmske in likovne vzgoje, predvsem pa odpira široke možnosti medpredmetnega povezovanja. Ker živimo v avdiovizualni kulturi, je prav spodbujati njeno poznavanje in razvijanje kritičnega mišljenja o njej, kar je predpogoj za aktivno in ustvarjalno udeležnost v družbi. In ker je današnje dojemanje sveta tako vizualno, kjer so predvsem mladi zasipani z možnostmi izražanja in ustvarjanja skozi te medije, je prav, da jih tudi v tem procesu poskušamo razumeti in jih pozitivno usmerjati.

Animirani film je vsekakor sestavni del tega procesa, saj se z njim srečujemo že od malih nog. Vzgojno-izobraževalni program animiranega filma Slon skrbi za izobraževanje na področju animiranega filma s praktičnimi delavnicami, programom kakovostnih animiranih filmov, z razstavami ter z izdajanjem tiskanih gradiv.

Zbornik Slon in pedagoška gradiva za učitelje in starše IV so tokrat usmerjeni v stop-motion animacijo. Gre za tehniko, kjer vsak droben premik lutke, predmeta ali papirja posnamemo s kamero oz. s fotoaparatom. S pomočjo te tehnike lahko oživljamo like iz gline, plastelina, peska, kolaža ... nenazadnje lahko animiramo tudi stol ali celo človeka. Tokratni festival Animateka in otroški program Slon ponujata pravo bogastvo retrospektivnih in sodobnih stop-motion animiranih filmov, razstavo zakulisja lutkovnih animiranih filmov avtorice Špele Čadež ter široko paleto kratkih in celovečernih animiranih filmov za otroke, mladostnike in vse mlade po srcu.

Hana Repše

Stop-motion retrospektiva na Animateki 2009

Izraz **stop-motion** se nanaša na širok spekter animacijskih tehnik, ki vključujejo manipulacijo objektov od posamezne sličice k sličici. Za vsak naslednji posnetek kamere se predmet rahlo, skoraj neopazno premakne, predvajanje zaporedja sličic v kontinuirani sekvenci pa nato ustvari iluzijo gibanja. Od prvih filmskih korakov dalje ta najbolj praktična in fizična tehnika ustvarja morda najčarobnejše in najbolj magične filme, kar jih poznamo. Vdihniti življenje neživim objektom je prav posebna čarovnija. S to retrospektivo želimo tako predstaviti dela, ki dokazujejo, da ta tehnika nepretrgoma in še danes močno utripa z življenjem.

Tematska retrospektiva festivala Animateka je prvi pregled take vrste v Sloveniji, kjer se je animirani film začel prav z lutkovnim stop-motion animiranim filmom Saše Dobrila *7 na en mah* (1952). Čeprav zaradi objektivnih razlogov, pomanjkanja prostora in časa, v pregledu manjkajo nekatera pomembna imena, kot so Ladislav Starewitch (lanskoletno Animateko smo kot napoved letošnje retrospektive zaključili s štirimi njegovimi filmi), Ivan Ivanov-Vano, Jiří Barta, Arnold Burovs, Jean Painlevé, upam, da smo uspeli ponuditi bistven zgodovinski pregled. Osebnostno se veselim skorajšnjega dne, ko bomo lahko v Kinoteki končno gledali retrospektivi Raya Harryhaussena in Willisa O'Briena, ki sta stop-motion tehniko pionirsko vpejla tudi v igrani film. V tehničnem pogledu bi v stop-motion retrospektivo spadali tudi dvodimenzionalni filmi, ustvarjeni v tehnikah izrezljanke, animacije peska in kave, animacije igličastega ekrana, reliefnega oblikovanja gline, vendar smo se zaradi objektivnih razlogov odločili ostati na področju tridimenzionalne lutkovne animacije.

Stop-motion animirani film ima že dolgo preteklost. Najstarejša je tehnika animacije objektov, nato pa so se vzporedno razvijale še tehnike animacije z glino, piksilacije, lutkovne in *time-lapse* animacije ali snemanja v časovnih intervalih. Animacija objektov je tista vrsta stop-motion animacije, ki vključuje animirano gibanje kateregakoli uporabnega predmeta, na primer

igrač, kock, pohištva ipd. Predmetov torej, ki niso tako dovzetni za manipulacijo, kot sta glina in vosek, hkrati pa niso oblikovani kot prepričljiv in prepoznaven posnetek človeškega ali živalskega lika. Animacija objektov se razlikuje od animacije modelov in lutk, saj zadnji obliki stop-motion animacije ponavadi uporabljata prepoznavne like namesto objektov, kot so nepremični vojački ali gradbene igrače, na primer kocke. Animacija gline ali plastelina je ena mnogih oblik stop-motion animacije. Vsak animirani kos, pa naj gre za postavo ali ozadje, je dovzeten za »deformacijo« – izdelan je iz gnetljive snovi. Glinene ali plastelinske figurice v stop-motion animaciji se pogosto uporabljajo zaradi enostavne manipulacije, v zadnjih letih pa so glino povečini zamenjali liki iz silikonske gume in smolnati odlitki.

Prvi primer uporabe stop-motion tehnike v zgodovini filma lahko pripišemo Američanoma Albertu E. Smithu in Jamesu Stuartu Blacktonu ter njunemu filmu *Cirkus Humpty Dumpty* (*The Humpty Dumpty Circus*, 1898), v katerem igračke uprizorijo pravi cirkus z živalmi in akrobati vred. Blackton je z uporabo stop-motion trikov prav tako spreminjal skice v predmete v filmu *Začarana risba* (*Enchanted Drawings*, 1900). Francoski mojster filmskih trikov Georges Méliès je že leta 1896 uporabljal stop-motion tehniko za ustvarjanje gibljivih črk filmskih mednapisov, nato pa jo je, tako v spretnosti kot umetniškem izrazu, do popolnosti izpilil pri filmu *Potovanje na luno* (*Le Voyage dans la lune*, 1902). *Zakleti hotel* (*The Haunted Hotel*, 1907) Jamesa Stuarta Blacktona je bil prvi stop-motion animirani film, ki je doživel tudi uspešno kinematografsko kariero. Njegov s kredo risani film *Smešni izrazi zabavnih obrazov* (*Humorous Phases of Funny Faces*, 1906) je neke vrste tranzicijski film, saj prikazuje načine, na katere lahko stop-motion animacija podkrepi in izboljša t. i. »*lighting sketch*« tehniko osvetljenih skic. Španec Segundo de Chomón je že leta 1905 s podobno tehniko ustvaril svoj *Električni hotel* (*El Hotel eléctrico*), a je ta šele leta 1908 doživel premiero v pariških kinematografih, kjer je animirani film postal priljubljena forma. Celo »klasični« francoski animator Emil Cole je navdušil občinstvo s svojo mojstrovino v tehniki animacije objektov *Zvesto pohištvo* (*Le Mobilier fidèle*, 1910). Anglež Arthur Melbourne Cooper je leta 1908 ustvaril uspešen film *Sanje o deželi igrač* (*Dreams of Toyland*), v katerem čudovito animirane lutke in igrače odigrajo svoje vloge po načelu tehni-

ke snemanja posameznih sličic. Zgodba Cooperjevega tako imenovanega »*stop-and-start filma*«, kot mu je sam pravil, se odvija v sanjah malega dečka, kar je jesen namig na stripovsko klasiko *Mali Nemo v deželi sanj* (*Little Nemo in Slumberland*) Windsorja McCaya. Že leta 1899 je Cooper posnel film, ki danes velja za najzgodnejši ohranjen stop-motion reklamni oglas, in sicer *Vžigalice: Poziv* (*Matches: An Appeal*), za katerega je iz vžigalic ustvaril majhne lutke. *Muratti napada* (*Muratti Greift Ein!*, 1934) Oskarja Fischingerja, reklamni film za cigarete znamke Muratti, predstavlja zgodnje eksperimentiranje na področju barvnega filma z uporabo tehnologije Gasparcolor. Posnetek cigaret, ki prikorakajo na stadion in tam uprizarjajo svoje športne podvige (v pričakovanju prihajajočih olimpijskih iger) je doživel neverjeten uspeh, ki je Fischingerju prinesel naročila številnih držav, nazadnje pa pogodbo s hollywoodskim studiem.

Pri tradicionalni lutkovni animaciji so lutke narejene iz premičnih delov, ki jih med posameznimi posnetki, sličicami, premaknemo. Pri tako imenovani *puppetoon* animaciji pa so lutke neprožne in statične figure, ponavadi vsako uporabimo v enem posameznem posnetku, v naslednjem pa jo zamenja druga, na las podobna, a rahlo spremenjena lutka. Avtor te tehnike je bil George Pal, ki je s svojo legendarno serijo *Puppetoons* postal ljubljenec mnogih generacij. S filmom po naročilu *Velika Philipsova revija* (*La Grande Revue Philips*, 1938) je Pal s pomočjo arhaične animacijske tehnike zamenjave lutk, ki je pomenila rezljanje tisočih posameznih lutk, dosegel čudovit rezultat.

Sistem državne finančne podpore je omogočal razcvet animacijskih studiev v številnih državah vzhodnoevropskega socialističnega bloka. V Pragi sta se po drugi svetovni vojni kot lutkovna animatorja uveljavila Karel Zeman in Jiří Trnka. Zeman je s filmom *Navdih* (*Inspirace*, 1948) naredil velik korak od konvencionalne lutkovne animacije in dosegel povsem novo raven animacijske spretnosti. Film je nastal z uporabo figuric iz pihanega stekla, ki so ga za vsak posamičen posnetek stop-motion kamere ponovno segreli, da bi spremenili položaj figure. Sklepali bi, da je zaradi krhkosti steklenih figuric ta tehnika naravnost nemogoča. Jiří Trnka, eden največjih mojstrov animirane forme, je svojo veličastno kariero zaključil s filmom *Roka* (*Ruka*, 1965), ki mu mnogi dodeljujejo prestižen naziv najboljšega lutkovnega filma vseh časov. Po-

menil je popolno novost v formi in vsebini. *Roka* je brezkompromisna politična alegorija, ki strogo sledi začrtani zgodbi, ne da bi jo zaneslo v običajno niza-nje liričnih detajlov, ima nabit dramski lok, ki se izteče v presunljivo katarzo. Trnka je v filmu uporabil kombinacijo svojega tipičnega protagonista, smešno-prismuknjenege, a optimističnega navadnega človeka/lutke in despotskega nasprotnika, žive, igrane človeške roke. Že s svojim lutkovnim celovečercem *Cesarjev slavček* (*Císařův slavík*, 1948) je dosegel tisto tehnično in umetniško ustvarjalno raven, ki je do danes ni presegel nihče v svetu lutkovne animacije. Ko je Kihachiro Kawamoto videl, kako Trnka uporablja svoje lutke za pripovedovanje silnih, poetičnih zgodb, je mojstru pisal in ga prosil, da bi postal njegov učenec. Trnka ga je za eno leto povabil k sebi v Prago. Brez vsakršnega znanja češkega jezika se je Kawamoto skozi ledeno sovjetsko zimo ter pomanjkanje hrane in elektrike prebijal s pomočjo prijaznosti in topline svojih čeških kolegov ter lastne strastne predanosti lutkovni animaciji. Ko so njegove lutke postajale prefinjene, izvirne stvaritve, ga je Trnka spodbudil, naj pri delu črpa iz lastne tradicije. Po vrnitvi na Japonsko je svojim mojstrovina, kot sta filma *Demon* (*Oni*, 1970) in *Hiša v plamenih* (*Kotaku*, 1979), vdihnil budistično misel in dediščino tradicionalnih gledaliških form *bunraku*, *Noh* in *kabuki*. V filmu *Kozarček več* (*O skleničku víc*, 1953) Břetislava Pojára predstavlja glavno os zgodbe lutka na motorju. Čeprav se tako iz narativnega kot umetniškega vidika to zdi nemogoče, je Pojár s pomočjo Trnkinih lutk iz slogana, ki nas opozarja, naj ne vozimo pod vplivom alkohola, ustvaril pravo malo mojstrovino. Drugo središče češkoslovaškega animiranega filma je bila Morava, ključna figura Zlínskega studia pa Hermína Tyrlová. Njeni filmi so narejeni iz nekonvencionalnih materialov, kot so bombaž, nit in tkanina, prvotno pa so bili namenjeni otroški publiki. Eden najprisrčnejših je gotovo *Novoletna jelka* (*Vánoční stromček*, 1968).

Eno najsijajnejših del Estonca Heina Parsa in verjetno najzrelejši film v produkciji studia Nukufilm je film *Žebelj* (*Nael*, 1972). Več kot desetletje, preden je Pixar vložil ves svoj trud, da bi ustvaril svetilke, enokolesa in vse vrste igrač s človeškimi lastnostmi, je Pars brez računalnikov dosegel isti efekt z uporabo žebeljev kot protagonistov. Nizozemsko-kanadski animator Co Hoedeman je za svoj z oskarjem nagrajeni film *Peščeni grad* (*Le château de sable*, 1977) uporabil tehniko ani-

macije s peskom prekritih lutk. Hoedeman je bil eden od številnih animatorjev, ki so delali pod okriljem kanadskega Filmskega sklada NFB, državne agencije za filmsko umetnost, ki že desetletja podpira ustvarjalce animiranih filmov. Pionir dodelanih in številnih stop-motion animacij pod znamko NFB je bil Norman McLaren, ki je pod okrilje in ustvarjalni nadzor sklada pripeljal številne druge animatorje. V svojem z oskarjem nagrajenem filmu (v kategoriji kratkih dokumentarcev!) *Sosedje* (*Voisins*, 1952) je McLaren uporabil načela premikanja lutk za animacijo pravih igralcev. To tehniko je poimenoval piksilacija. Will Vinton je dosegel mednarodno priznanje s svojim oskarjevcem, kratkim filmom v tehniki animacije gline, *Ob ponedeljkih zaprto* (*Closed Mondays*, z Bobom Gardinerjem, 1974). Film namenoma ilustrira številne prednosti in pomanjkljivosti uporabe gline. Vintonov postopek manipulacije z glino je dobil naziv *claymation*. Veliki češki surrealist Jan Švankmajer je avtor nekaterih najbolj nepozabnih in unikatnih animiranih filmov vseh časov, ki so mu prinesli sloves enega največjih svetovnih animatorjev. Njegova sijajna uporaba animacije gline je dosegla vrhunec z mojstrovino *Oblike dialoga* (*Možnosti dialogu*, 1982). Ker smo film predvajali na lanskega festivalu, smo letos izbrali Švankmajerjev *Tema, svetloba, tema* (*Tma-světlo-tma*, 1989), ki se odlikuje tako po vrhunski animaciji gline in resničnih predmetov kot po svoji filozofski drži do vprašanja človeške eksistence. Čarobna in impresivna mešanica igranega filma in lutkovne animacije je film *Glavnik* (*The Comb*, 1990) bratrov Quay, posnet ob čutni spremljavi violine, kitar in podstrešnih krikov ter šepeta razpadajočih lutk, odet v prekrasen zlat sij. Eden najbolj znanih in priljubljenih lutkovnih filmov vseh časov, z oskarjem nagrajeni film *Ravnovesje* (*Balance*, 1989) nemških bratov Lauenstein, se začne z uvodnim posnetkom skupine likov, ki zgolj nepremično stojijo na skrivnostni lebdeči ploščadi. Vsakršen premik v trenutku ogrozi krhko ravnovesje ploščadi. Za to na videz preprosto premiso pa se skriva film, ki je poln resnične napetosti in realnega smisla 'teže' in gravitacije. Večina del bratov Lauenstein združuje animacijo gline ter klasično lutkovno in računalniško animacijo, ki skupaj ustvarjajo njun značilen, edinstveni stil.

Na koncu se vrnimo k slovenskemu lutkovnemu animiranemu filmu, katerega razvoj lahko spremljamo skoraj brez prestanka že več kot 50 let. V dveh programih bomo lahko potovali od Dobrilinih mojstrskih

začetkov do pravega partizanskega lutkovnega filma, od Menartove klasike *Poroka* (najlepši slovenski lutkovni animirani film!) do de Glerieve kritike lova *Usođen strel*, pa do danes, ko doživljajo mednarodno slavo lutkovni filmi Špele Čadež (*Zasukanec* in *Ljubezen je bolezen*), ko se na mednarodno pot pripravlja *Mulc Kolje Saksida* in ko čaka na normalne finančne pogoje, da bi lahko nadaljevali srednjemetražno lutkovno animacijo *Dvorišče*, ekipa Strup produkcije.

V tem času je v Sloveniji nastalo več kot 30 lutkovnih animiranih filmov.

Upam, da si boste (ste si) filme slovenskih klasikov, mednarodnih sodobnih klasikov in zvezd prihodnosti ogledali na velikem platnu. Naj samo še omenim, da festival v čast retrospektivi odpiramo in zapiramo z animiranimi plastelinskima mojstrovinama, slovenskima premierama *Harvie Krumpet* (2003), avstralskega stop-motion maga Adama Elliota in najnovejšim izdelkom slavnega studia Aardman *Wallace & Gromit: Gre za zemlje ali smrt* (*Wallace & Gromit: A Matter of Loaf and Death*, 2008) pod režisersko taktirko Nicka Parka.

Ker se v festivalsko retrospektivo uvrščajo tudi filmi zunaj izbranega zgodovinskega pregleda, smo katalog festivala Animateka 09 opremili s posebno oznako, ki označuje filme, narejene v stop-motion tehniki. Posebni deli retrospektive so programi žirantk Katariine Liilqvist in Anne Solanas, program Družinski Slon III, dokumentarni film *Prava mojstra* (*Aja meistrid*), celovečerna filma *Cesarjev slavček* (*Císařův slavík*) in \$9.99 ter razstava Špele Čadež.

Retrospektivo stop-motion animiranega filma je podprl Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana. ■

Mali svetovi Spele Čadež

Intervju z mlado in perspektivno slovensko ustvarjalko stop-motion animiranih filmov

Šesti Mednarodni festival animiranega filma Animateka se je v svojih posebnih predstavah tokrat priklonil *stop-motion* animiranemu filmu, kar izkazuje z obširno zgodovinsko retrospektivo. Tako so bili v programu vsi pomembni avtorji te zvrsti animacije, Jiří Trnka, Oskar Fischinger, Norman McLaren, Jan Švankmajer in še mnogi, ki so premikali mejnike ustvarjalnosti v tehniki stop-motion. Tukaj pa je prav posebna tudi Slovenija. V filmskem programu festivala sta se tako predstavila dva programa, eden starejših slovenskih stop-motion filmov in eden z mlajšimi avtorji tovrstnih animacij pri nas. V tej generaciji je tudi Špela Čadež. Zagotovo ena najbolj obetavnih avtoric, ki pa je v bistvu že presegla prag dokazovanja, saj je s svojimi kratkimi filmi prejela številne mednarodne nagrade. Tako je Animateka za še izrazitejšo predstavitev stop-motion animiranega filma 29. novembra v Mednarodnem grafičnem likovnem centru odprla likovno razstavo z naslovom *Mali svetovi*, kjer so predstavljene skice, storyboardi, scenografije, rekviziti in lutke iz Špelinih filmov *Zasukanec*, *Ljubezen je bolezen* in festivalskega napovednika za italijanski festival Far East.

S Špelo Čadež sem se pogovarjal o njenem ustvarjanju, o njeni poti, filmih, razumevanju animirane filmske scene in še marsičem.

Kdaj si začutila svoj umetniški talent? Ko si s prsti trepetala od nemirnosti, da bi kaj ustvarila? Kako se

je potem to stopnjevalo, da si šla na ALUO, nato v tujino, in se nato znašla v animiranih filmih?

V umetniški talent ne verjamem. Verjamem pa v vztrajnost in pogum. Odločitev za akademijo je bila naključna, sprva sem hotela študirati nekaj iz naravoslovja. Sem pa vedno rada risala in tako mi je sestra nekega dne vlila pogum, da se vpišem na ALUO. Tujino sem sprva spoznala prek študijske izmenjave, kjer sem se zaljubila v veliko svobodnejši način študija. Vpisala sem se na akademijo v Kölnu, kjer sem sprva imela namen študirati oblikovanje v medijih. Tam me je po naključju zasukalo stran od računalnika, k lutkovnemu animiranemu filmu.

Pridobila si izkušnje z animiranimi filmi doma in v tujini, veliko festivalov si že prepotovala. Kako bi primerjala sam odnos do te posebne zvrsti filma v Sloveniji in v tujini?

V Nemčiji sem končala študij leta 2007, nato posnela prvi neodvisni film v soredžiji z Izabelo Plucinsko. Primerjava odnosa do animiranega filma pri nas in v Nemčiji je predvsem v poznavanju medija. V Nemčiji je veliko akademij, na katerih lahko študiraš animirani film. Pri nas se predmet animacija šele vzpostavlja. Sem pa vesela, da imamo festival Animateka, ki bo, upam, naprej seznanjal slovensko občinstvo s tem čarobnim medijem. Želim pa si, da bi se povečala tudi produktivnost animiranih filmov pri nas.

V marsikaterih državah so začeli pisati zgodovino animiranega filma s klasičnimi risankami in že sto let nazaj, v Sloveniji pa je začetek animiranega filma s Sašo Dobrila šele leta 1952, pa je prvi slovenski animirani film lutkovni. Kako to slovensko zgodbo razumeš ti?

Morda zaradi naše majhnosti. Zakaj se pojavijo ravno lutke in ne vpliv zagrebške risane animacije, pa mi je ostala skrivnost.

Si se (tudi) zaradi vpliva slovenskega pionirja animiranega filma odločila za ustvarjanje v takšni tehniki, torej z lutkami v stop-motion?

Ne. Z zgodovino slovenskega animiranega filma me je seznanil kasneje Igor Prassel. Pri meni je šlo za naključje in željo po ustvarjanju z materiali.

Ker si po izobrazbi oblikovalka vizualnih komunikacij, kot svoje izrazno sredstvo v animiranem filmu pa si izbrala lutke, me zanima, kako se ti je bilo

torej spoprijeti z materiali, z ustvarjanjem lutk, njihovega prostora? Kako si se tega lotila?

Nikoli se nisem učila kiparstva, pa si kdaj želim, da bi se ga. Lutke izdelujem iz modelirne mase, žice, lateksa, pene in blaga. Ustvarjati lutke in prostor, v katerem jih oživljam, je lep, a zelo dolgotrajen proces. Čisto vse je treba izdelati in vse je zelo majhno. Sama se nikoli nisem učila tehnologije uporabe materialov, tako je bil vsak film poleg ustvarjanja tudi učni proces. Prav vse ročne spretnosti so mi prav prišle, tudi pletenje in kvačkanje, kar me je naučila babica. V diplomskem filmu sem imela že šiviljo in pomoč pri izdelovanju scenografije, kar pa je bilo včasih tudi težko uskladiti, predvsem glede dimenzij. Tako lutke kot scena pa pod kamero lahko izgledajo popolnoma drugače kot v resnici in jih je bilo treba tudi krepko spreminjati.

Do sedaj si ustvarila, posnela, dva samostojna lutkovno animirana filma, to sta *Zasukanec* leta 2004 in *Ljubezen je bolezen* leta 2007, pristala pa si tudi na soustvarjanje filmov *Zgodba o pismu* (*The Story About Letter*) in *Maraton* (*Marathon*). Začniva najprej z vprašanjem, kako ti je bilo sodelovati pri umetniškem izražanju z nekom drugim?

Soustvarjenje je lahko nevarno. Vedno je dobro vedeti, kakšne so želje in pričakovanja drugega. Z Brino Vogelnic Saje sva odlično sodelovali, ona je bila že izurjena animatorica, zame pa so bile to čisto prve stopinje. Pri filmu *Marathon* pa sem imela več težav v komunikaciji z režiserko Izabelo Plucinsko, kar se žal pozna tudi končnemu izdelku.

K ustvarjanju filmov *Zasukanec* in *Ljubezen je bolezen* se še vrneva, tukaj pa me še na kratko zanima nekaj. Lotila si se tudi bolj komercialnih projektov, kot recimo priprave uvodnega filma za letošnji festival Far East v Italiji. Je bil to izziv, možnost finančne okrepitve?

Meni se zdi, da je med neodvisnimi projekti vedno dobro narediti kaj komercialnega. To hrani duha. Čeprav je bil festivalski napovednik na koncu daleč od komercialnega projekta. Pustili so mi popolnoma odprte roke, omejena sem bila le na dolžino. Izziv pa je bil v tem, da sem imela le 40 dni za izdelavo 40-sekundnega napovednika.

Torej si morala sprejeti kar težke pogoje, če vemo, da je za lutkovno animacijo potrebno res veliko dela. Kakšen imaš pa odnos do filmov velikih pro-

dukcij, ki so po večini naravnani po širokem okusu za čim več gledalcev?

Velike produkcije me ne motijo. Zelo pa me moti, če opazim naravnost všečnosti prav vsakomur. V Ameriki je to postala stalnica. Mene to odbija, ker noben film ne more biti všeč vsem, tako izgubi svojo avtonomijo.

Koga torej ti vidiš, da rad gleda tvoje filme? Kakšen gledalec, gledalka je to?

Festivalski direktor filmskega festivala »Red Shift Film Festival« iz New Yorka je po ogledu filma *Zasukanec* dejal: »Ta film lahko razumejo ženske na način, kot ga moški nikoli ne bodo mogli.« Ko sama sedim med občinstvom, ki si ogleduje moj film, uživam v rahlih nasmehih sočutja z mojimi lutkami, ki jih berem na njihovem obrazu.

Sedaj pa nazaj k tvojim filmom. Ko sem prvič videl tvoj film *Ljubezen je bolezen* na 4. animateki, me je takoj prevzel. Film je estetsko čudovit, a se mi zdi navdušujoče tudi, da si se v njem poigravala s samimi slovenskimi frazami! »počeno srce«, »gledanje v preteklost«, ki si jih spretno, plastično predstavila. Nenazadnje tudi sam naslov vzbuja tak vtis. Kako si se odločila, da boš ustvarila ta film? Kako je potekal proces?

Smešno, mislila sem, da v slovenščini ne deluje. Ideja izvira iz besednih iger, a v nemščini. Gledanje v preteklost ali deklica z narobe obrnjeno glavo, je nemški izraz »Hopfverdrehen« ali prevedeno obrnjena glava. Pri nas rečemo, »nekdo mi je zmešal glavo«. Ideja je prišla iz tega, kako slikovito si opisujemo ljubezenske težave in kako usodno nas prizadenejo ljubezenski odnosi. Velik del scenarija so moje sanje, ostalo sem prepisala s pomočjo Christine Zimmermann. Ona je vso zgodbo zajela v pravi scenarij. Oblikovanja lutk in scene sem se lotila sama. Pri animaciji pa mi je priskočil na pomoč Matej Lavrenčič, ki je sicer prvič animi-

ral lutke, a sodelovanje z njim je bilo odlično. K sreči sem dobila tudi nekaj finančne podpore od Filmskega sklada iz Nemčije. S tem sem lahko film končala povsem na profesionalni ravni.

Kako pa sploh poteka snemanje lutkovnega stop-motion filma? Če vzameva kot primer ravno *Ljubezen je bolezen*. Koliko časa si potrebovala za izdelavo lutk, nato fotografiranje? Povej kaj o tem poteku. Kje si imela največ težav? Se ti je dogodil kakšen zanimiv pripetljaj?

Ker sem imela poleg produkcije filme še ostale študijske obveznosti, sem zanj porabila skoraj dve leti. Od tega sem gotovo eno leto izdelovala lutke in sceno. Neznansko sem se veselila dne, ko bom posnela prve sekunde. Toda pri postavljanju luči mi je glavni lik Marko padel iz odra naravnost na nos in si razbil celotno glavo. Seveda sem imela le eno glavo. Tako sem obupana presedela naslednjih 14 dni v delavnici. Izdelala sem 3 glave, za vsak slučaj. Vse tri so nato preživele snemanje. Snemala sem skoraj 4 mesece. To je najtežji del produkcije lutkovnega animiranega filma, ker si vsak dan zaprt v temen prostor. Z Matejem sva se počutila kot dva izobčenca, glede na to, da je snemanje potekalo ravno med poletjem, ko je Nemčija norela v duhu svetovnega nogometnega prvenstva.

Ravno s filmom *Ljubezen je bolezen* si videla kar nekaj festivalov, prejela kar nekaj nagrad. Katere nagrade so bile najodmevnejše in ali se na festivale prijavljaš sama, se pri tem sama angažiraš? Ti je v času, ko si še študirala, nemška akademija pri tem kaj pomagala?

Med najodmevnejšimi nagradami, ki sem jih prejela, sta gotovo Produkcijška nagrada ministrice za kulturo na Filmfest Dresden v Nemčiji in Nagrada za najboljši študentski film Animadrid. Kar se pa tiče prijav filmov na festivale, pa se prijavljam sama, stroške pošiljanja filmske kopije pa je prevzemala Akademija medijskih umetnosti v Kölnu.

Kaj praviš na druge slovenske ustvarjalce animiranih filmov? Kakšna se ti zdijo njihova dela?

Vsakega procesa ustvarjanja animiranega filma v Sloveniji sem zelo vesela. Upam le, da se bo v prihodnosti povečalo zanimanje za ustvarjanje predvsem neodvisnih animiranih filmov. Pri nas smo zelo nagnjeni k pragmatičnosti. Vedno je treba imeti neki razlog, zakaj in za koga ustvarjaš film. Kaj res ni dovolj, da jih delamo zato, da nekaj iskrenega povemo?

To se pri filmih vsekakor zelo čuti, se strinjam. Pri pravem izrazu tega, kar želimo doseči, je vedno kdo, ki ga občudujemo. Kdo je to pri tebi?

Veliko jih je, a gotovo je na prvem mestu Yuri Norstein.

Sem si kar mislil, ja. Njegovo delo je izjemno. Recimo Ježek v megli (*Hedgehog in the Fog*) ali seveda Zgodba vseh zgodb (*Tale of Tales*). Če se ne motim, si se imela možnost z njim tudi srečati, kajne? Kakšen je?

Imela sem ga priložnost srečati že dvakrat. Je še zelo vitalen in zanimiv gospod. A žal ne govori prav nobenega tujega jezika. Dvakrat sem se poskušala pogovarjati z njim s pomočjo prevajalke, kar seveda ni najenostav-

neje. A veliko sem odnesla od njegovega predavanja, ki ga je imel na festivalu, ki sem ga obiskala. Narisal pa mi je tudi svojega volkca, ki ga skrbno čuvam.

In še čisto za konec končajva pri tebi. Kaj bi rekla, kaj je tisto, po čemer se razlikuješ od ostalih animatorjev?

Nikoli nisem razmišljala o tem. Vsi se od vseh razlikujemo, zato smo zanimivi. ■

TINA PUNTAR

Izvedba animacijske delavnice pri pouku likovne vzgoje v osnovni šoli

Prispevek, ki je pred vami, je namenjen predstavitvi možnosti in načinov popestritve pouka likovne vzgoje v osnovni šoli od prve triade naprej. Predstavili bomo izvedbo animacijske delavnice v 4. razredu osnovne šole. Delavnico pa vsekakor lahko vključimo tudi v katerikoli razred, seveda pa jo starostno in razvojno prilagodimo.

V praksi se je pokazalo, da smo morali izvesti animacijsko delavnico v dveh dneh, to se pravi pri likovni vzgoji dvakrat po dve uri na dan. V prvem delu delavnice smo učencem predstavili animacijo, animirane filme, vrste animacijskih tehnik in postopek izdelave takega filma. Učencem smo frontalno predvajali projekcijo, kjer smo imeli na power pointu prikazane osnove animacije. Kasneje so si lahko ogledali še nekaj animiranih filmov v različnih tehnikah, pri tem pa so ugotavljali, kako je kateri izmed njih nastal. Prišli so do ugotovitve, da se vsem takim filmom pač ne reče risanka, ker niso vsi narisani. Nekateri so namreč v stop-motion tehniki, kjer se premikajo lutke, figure iz gline, kolaža, objekti in še marsikaj drugega. Postopek izdelave je bil prav tako prikazan prek projekcije, saj smo na spletni strani YouTube našli kar nekaj dobrih prikazov postopka izdelave animiranega filma, kjer so natančno prikazani posamezni koraki. Tudi vse kratke animirane filme smo našli na tej spletni strani, med njimi pa smo poiskali takšne, ki so imeli primerno vsebino in likovno ozadje. Ti filmi niso profesionalni, so pa dobri za lažjo predstavitev učencem. Z učenci smo se hkrati tudi pogovorili, kaj vse je treba imeti pred

začetkom snemanja animiranega filma. Potrebujemo namreč neko osnovno idejo, neko sporočilo gledalcu. Nato moramo izdelati scenarij, ki ga lahko napišemo tudi pri uri slovenskega jezika. Scenarij lahko tudi narišemo – posamezne kadre oz. dogodke skiciramo. Izdelati je treba tudi scenski prostor, to je prostor, na katerem se bodo figure premikale, oz. dogajalni prostor. Ko imamo vse to urejeno, razdelimo vloge, torej določimo, za katere stvari bo kdo zadolžen. Če imamo npr. 4 učence v skupini, mora nekdo snemati, ostali pa morajo premikati figure, najbolje pa je, da skrbi vsak za svojo. Pri delu se lahko seveda tudi menjajo, odvisno od narave učencev in izbrane tehnike. Učencem je treba nujno povedati, da za sekundo predvajanega filma, ki ga vidijo gledalci, potrebujemo 24 posnetih sličic, torej 24 premikov neke figure. Potem je dobro, da si vsak zase izračuna, koliko sličic oz. premikov po-

trebujemo za nekaj minut filma. Nam je v dveh urah uspelo narediti pri vsaki skupini v povprečju 400 sličic, to pa zadostuje za približno 16 sekund filma. Ker nam snemanje vzame dosti časa, je treba učence opozoriti, da njihov izdelek ne bo narejen v pol ure. Opozoriti jih je tudi treba, da naj bo njihovo sporočilo kratko in jedrnat in naj ne razvijajo dolge zgodbe, razen če nameravajo izdelati daljši animirani film, tudi zunaj ur animacijske delavnice.

V drugem delu smo učence razdelili v skupine, vsaka skupina je lahko izbrala animacijsko tehniko in se lotila snemanja. Ker za izdelavo animiranega filma ne potrebujemo profesionalne opreme, nam je zadostoval že enostaven digitalni fotoaparatus ali web kamera (lahko bi si pomagali tudi z mobilnimi telefoni), stol za fotoaparatus (ki ga lahko nadosmesti tudi stol, rob mize ali kakršnokoli drugo stojalo in lepilni trak), računalnik (zadostuje 1 za vse skupine) in zastonski

računalniški program Monkey Jam, ki se pridobi na spletu, v katerem smo filmčke tudi sestavljali. Skupine so odvisno od tehnike potrebovale tudi različne materiale. Materiale smo poiskali in pridobili v šolskih prostorih. Tisti, ki so izdelovali risano animacijo na tablo in so risali korak za korakom, so potrebovali tablo in kredo ter seveda vso zgoraj naštetu tehnično opremo. Skupina, ki je uporabila stop-motion tehniko z lego gradniki, je premikala svoje lego figurice po predhodno narejeni sceni. Učenci, ki so se lotili kolažne animacije, so potrebovali barvni in revialni papir, škarje in lepilo. Potem so izrezane figure premikali po podlagi. Pri tej tehniki so snemali navpično navzdol, da so dobili vso sceno v kader. Vse ostale skupine so namreč snemale naravnost, vključno s skupino, ki je potrebovala za svoj izdelek glino, saj je iz nje napravila svoje junake za animiranje. Pomagali pa so si tudi z različnimi predmeti, ki jih najdemo v razredu (čopiči, blago ...).

Učenci so torej eno šolsko uro premikali in snemali, eni več in drugi manj, preostali čas pa smo namenili montaži, torej dodajanju zvoka in izdelavi začetne in končne špice. Vse to smo uredili v programu Windows MovieMaker, ki je zelo enostaven za uporabo in ga učenci hitro usvojijo brez predhodnega učenja.

S to raziskavo smo potrdili možnosti izvedbe animiranega filma na stopnji osnovne šole pri likovni vzgoji. Dokazali smo, da za izvedbo ne potrebujemo profesionalne opreme, ampak lahko z zelo skromno, obstoječo šolsko opremo izvajamo kakovostno delo na animacijskem področju v okviru likovne vzgoje. Želimo si, da bi bili učitelji v osnovnih šolah veliko bolj prilagodljivi, motivirani za kakšen drugačen likovno-vzgojni pristop pri načrtovanju in izvedbi likovne vzgoje. Prav sodobni pristopi za poučevanje likovne vzgoje so ključ za uspešno spodbujanje ustvarjalnosti današnjih otrok. ■

HANA REPŠE

Delavnica: stop-motion animacija in Monkey Jam

Op.: Fotografije so iz delavnice animiranega filma, ki je potekala v Centru interesnih dejavnosti na Ptujju med jesenskimi počitnicami 2009. Nastale animirane filme si lahko ogledate na spletni strani www.animateka.si.

Animirani film torej nastane tako, da vsak majhen premik našega junaka iz plastelina, glin, papirja, blaga, drevesnega lista ... fotografiramo, vse sličice pa nato združimo v končno animacijo. Za 1 sekundo animiranega filma potrebujemo 24 sličic oz. 12, če vsako zajamemo dvakrat.

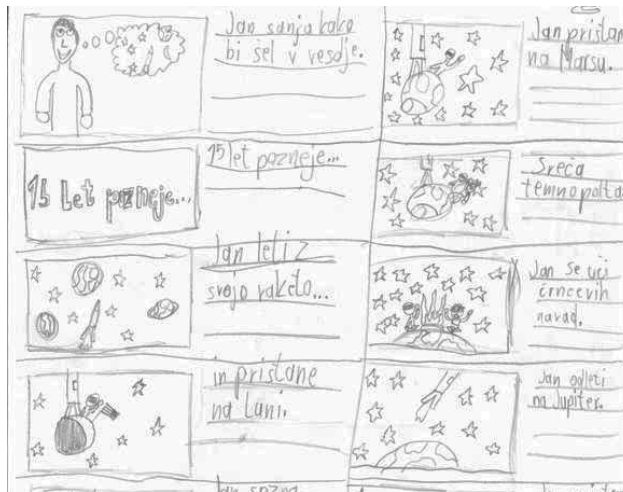
Za izdelavo animiranega filma potrebujemo:
likovni material: A4 list, svinčnik, plastelin, kolažpapir, kartonasto škatlo, lepilo, škarje ...
računalniško opremo: računalnik, web kamero ali fotoapararat, mikrofona
drugo opremo: fotografsko stojalo, 2 namizni luči
programsko opremo (brezplačna): Monkey Jam (poiščemo na spletu), snemalnik zvoka (ang. Sound Recorder), Movie Maker (za montažo)

Ko se prvič srečamo z izdelavo animacije, vsekakor ne potrebujemo profesionalne opreme, če pa nas ustvarjanje animiranih filmov pošteno zagrabi, je zaželeno. V nadaljevanju vam želimo ponuditi izhodišča za prvi animirani poizkus s pomočjo brezplačnega računalniškega programa Monkey Jam.

Faze nastajanja

Ideja, liki, zgodba in scenarij

Vsak animirani film potrebuje glavnega junaka in neko zgodbo, ki se zapleta okrog njega. Skiciramo ga na list papirja in poleg zapišemo, kaj se bo z njim dogajalo v našem animiranem filmu.

Oblikovanje – priprava animacijskih likov in scene

Iz plastelina izdelamo junaka. Paziti moramo na njegovo stojnost. Oblikovan mora biti tako, da stoji sam, če ga postavimo na noge. Okolje oz. sceno, v kateri se bo gibal, pa izdelamo v kartonasti škatli, ki ji predhodno odrežemo eno stranico in jo likovno obdelamo s kolaž papirjem.

Priprava prostora za snemanje

Pripravimo si prostor za snemanje. Junaka postavimo na sceno. Levo in desno od scene pripravimo namizne lučke, ki bodo osvetljevale našo sceno. Pred njo pa postavimo fotografsko stojalo z web kamero, ta pa je preko USB vhoda priključena na računalnik. Na raču-

nalniku poiščemo program Monkey Jam, ki smo si ga predhodno namestili.

Animiranje in snemanje

Če imate vse postavljeno in ste pripravljeni za delo, se lahko začne pravo animiranje. Junaka postavimo na sceno in ga posnamemo s pomočjo programa Monkey Jam (navodila za uporabo programa glej v nadaljevanju). Nato ga malo premaknemo in premik posnamemo. To počnemo, dokler nismo posneli celoten gib oz. celotne animacije. Premiki naj bodo majhni.

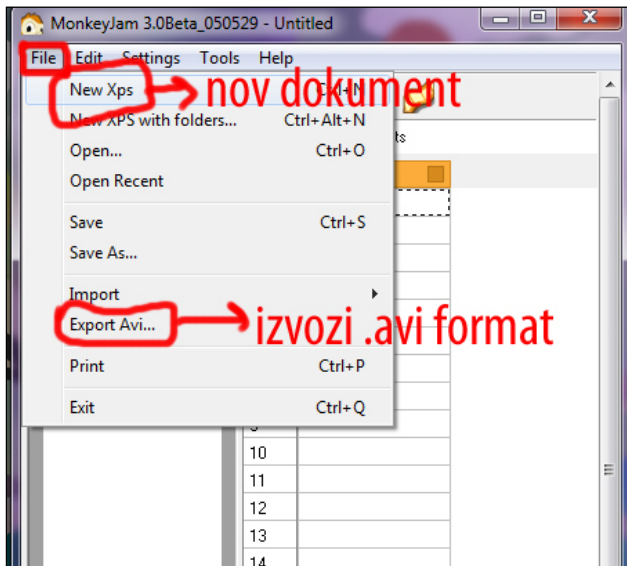
Zvok

Za izdelavo zvoka lahko uporabimo glasbene inštrumente, najrazličnejše predmete, ki so bližini, ali pa ga naredimo s spuščanjem različnih glasov. S pomočjo programa *Snemalec zvoka* (ang. Sound Recorder) jih lahko posnamemo na računalnik. Posnamemo lahko celotno zvočno podlago v enem kosu ali pa vsak zvok posebej.

Montaža in postprodukcija

V program Monkey Jam lahko vnesemo tudi zvok, ki smo ga predhodno posneli. Ponovno izberemo »File – Import – Avdio«. Ko je zvok ustavljen, lahko animacijo izvozimo (Export Avi...). Montažo zvoka in slike lahko naredimo tudi v katerem drugem programu (npr. Movie Maker).

Uporaba programa Monkey Jam

časovnica (ang. Timeline). Na ta način posnamemo vse sličice, ki jih potrebujemo za našo animacijo. S klikom na *TV*, nam bo računalnik pripravil predogled posnetih sličic. V animacijo lahko ustavimo tudi zvok, s »File – Import – Audio« (Datoteka – Uvozi – Audio). Preden program zapremo, gremo ponovno na »File« (Dokumenti) in nato kliknemo »Export Avi...« (Izvozi Avi ...), da nam program naredi zaključno animacijo .avi formata. Spet izberemo mesto, kamor želimo shraniti končani izdelek in kliknemo na »Save Movie« (Shrani film).

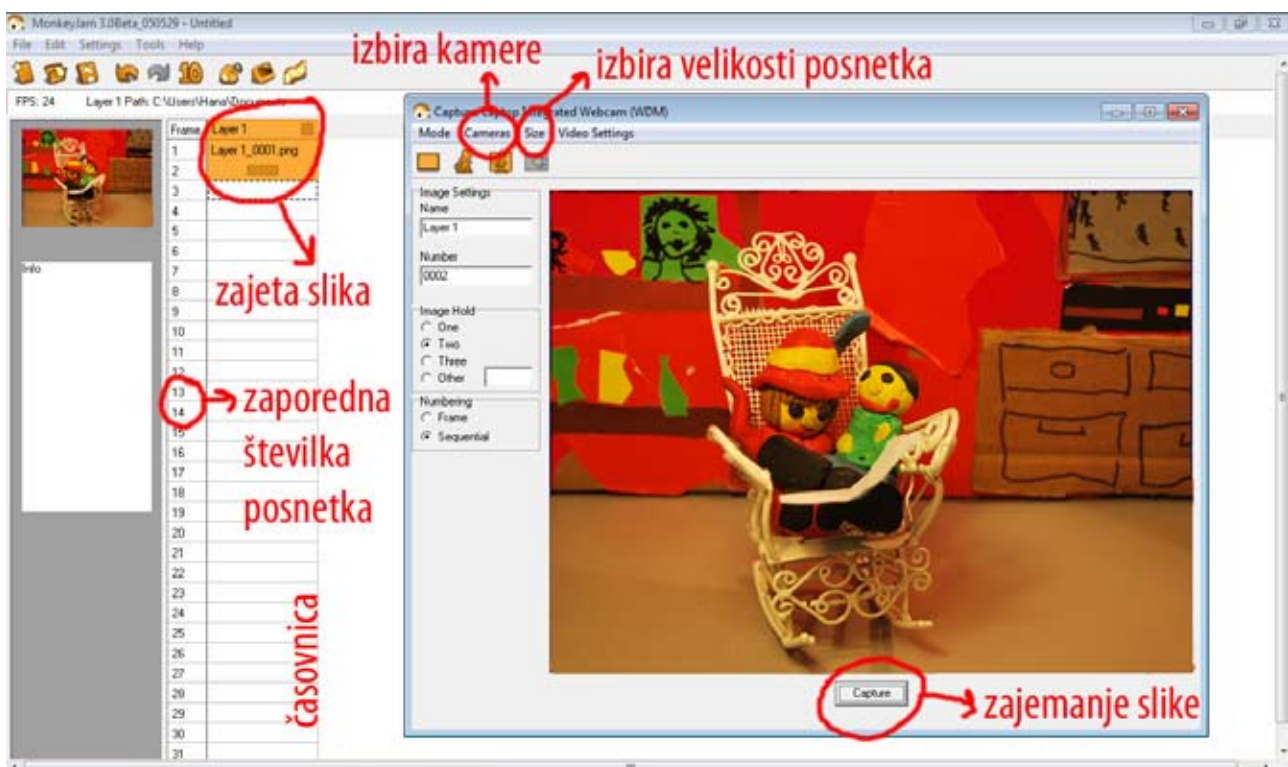
Tako. Animirani film je končan. Nastopil je čas, da se pohvalite in izdelek pokažete znancem. Program Monkey Jam odpira še veliko drugih možnosti, ki jih je vredno poskusiti!

Zajemanje slik s pomočjo programa

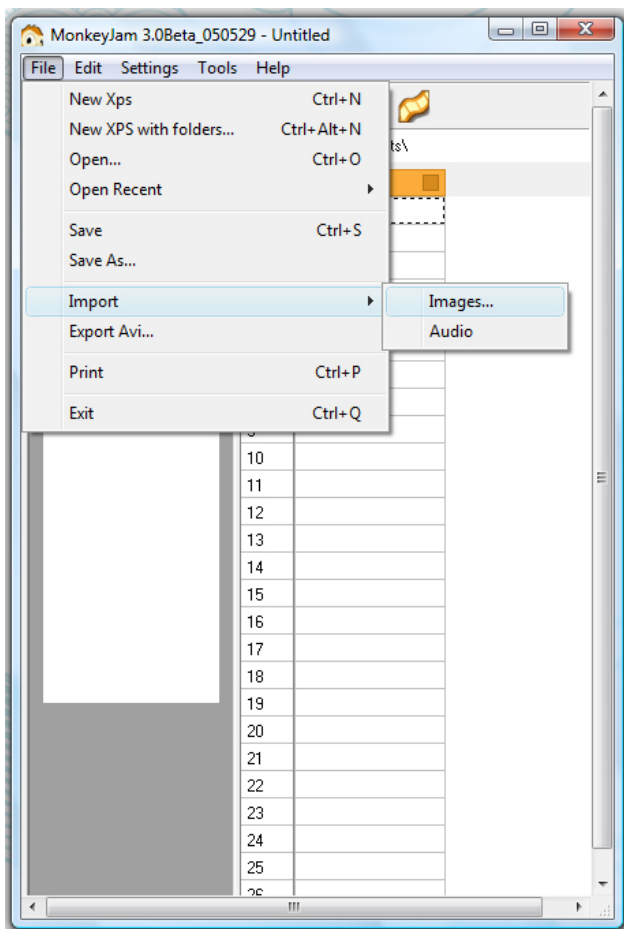
S pomočjo spleta poiščemo program in ga namestimo na računalnik. Za pomoč lahko prosimo starše. Ko smo zagnali program Monkey Jam, najprej odpremo nov dokument, in sicer na »File – New Xps« (Dokumenti – Novi Xps), napišemo ime datoteke in izberemo mesto na računalniku, kamor se bodo sličice shranjevale. Nato kliknemo na ikono *kamera*, ki nam odpre novo okno. S pritiskom na gumb »Capture« (Zajemanje) zajamemo sliko. Posneta sličica se pojavi v prvem oknu v traku z zaporednimi številkami, ki mu rečemo

Kaj pa, če smo premike naših junakov zajeli s fotoaparatom?

Pri snemanju s fotoaparatom moramo biti pozorni na resolucijo, ki ne sme biti prevelika (npr. 800 x 600), da bomo posnete slike lahko ustavili v program. Vse posnete fotografije prenesemo na računalnik v izbrano mapo od tam pa v program Monkey Jam. Glej navodila za uporabo programa Monkey Jam, Vstavi slike.

Monkey Jam, Vstavi slike (ang. Import Images)

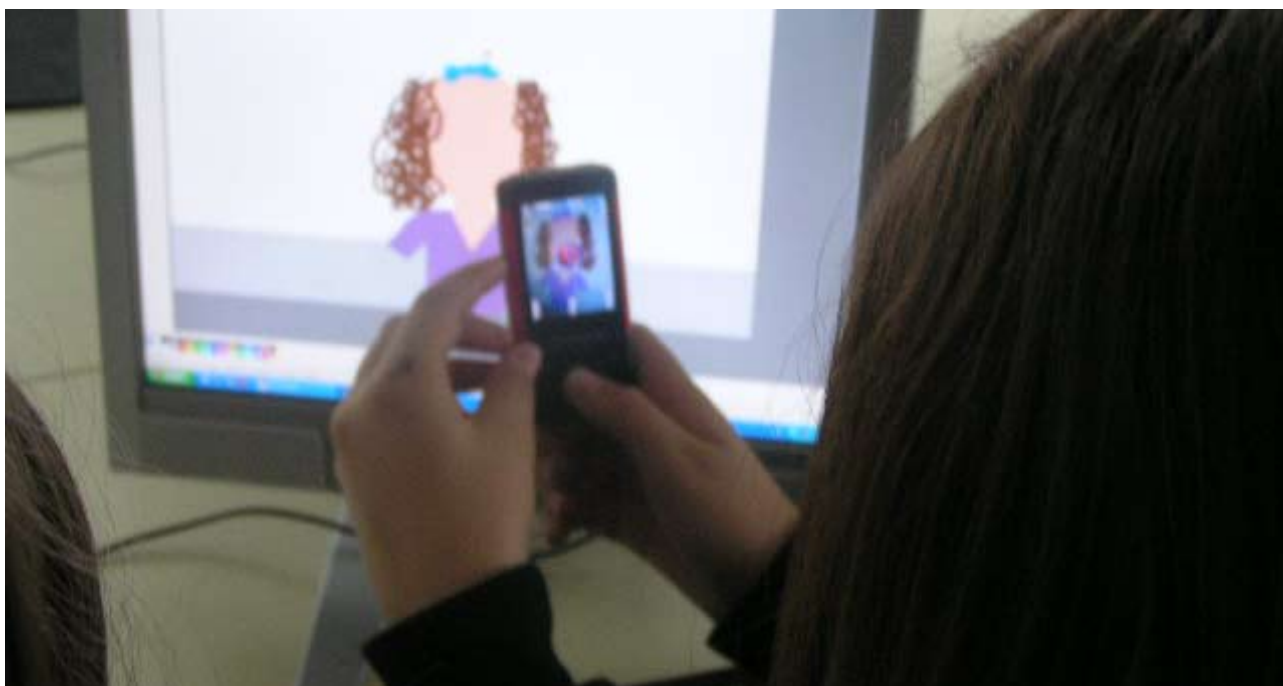
Če smo sličice posneli s fotoaparatom, bomo že na samem začetku odprli dokument z »File – Import – Images« (Dokumenti – Uvozi – Slike). Program nam bo odprl novo okno, kjer bomo (glej sliko): 1. izbrali

mapo, kamor smo shranili slike, 2. označili vse slike iz mape v spodnjem levem polju, 3. kliknili ADD Files>> (Dodaj dokumente), da se prostor z imenom Import List (Seznam ustavljenih slik) napolni z označenimi fotografijami in 4. kliknili gumb Import (Vstavi). Ko program vstavi sličice v časovnico, lahko zaključimo animacijo s File – Export Avi... (Dokumenti – Izvozi Avi...).

Risani animirani film in Monkey Jam

Sličice za animirani film lahko tudi narišemo. Bodisi s svinčnikom na list papirja in jih nato skeniramo, ali pa jih izdelamo kar s pomočjo računalniških programov za risanje, npr. Slikar ali Gimp. Predmete in ozadje, za katere ne želimo, da se premikajo, prerišemo na isto mesto, premikajoče dele pa narišemo na vsak list nekoliko spremenjeno. Pomembno je, da vsako narisano sličico shranimo z istim imenom in drugo zaporedno številko (npr. Slika 1, Slika 2, Slika 3 ...). Izdelane risbice spet vstavimo v program Monkey Jam, kot pišejo navodila za uporabo programa s podnaslovom Vstavi slike.

Nastale izdelke lahko pošljete tudi na DVD-ju na naslov: Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta, Kersnikova 4, 1000 Ljubljana. V decembru 2010 pripravljamo na Mednarodnem festivalu animiranega filma Animateka, otroškem programu Slon, tudi tekmovalni program otroških animiranih filmov. Morda se bo tudi vaš predstavil na velikem platnu Kinodvora. ■

SPORED 2009

Družinski program Slon v Kinodvoru

NEDELJA, 6. DECEMBER, PREFESTIVALSKI DOGODKI

- 15:00 **Otroci se predstavljajo:** Izbor kratkih animiranih filmov, ki so jih naredili otroci. Vstop je prost.
- 17:00 **Družinski Slon I: Jelenček Niko / Niko - Lentäjän poika,** sinhroniziran v slovenščino, 6+.
Ob filmu bo potekalo v dvorani tudi Jelenčkovo Miklavževanje! V sodelovanju s Kinobalom in Ambasado Republike Finske v Sloveniji.

SOBOTA, 12. DECEMBER

- 11:00 **Družinski Slon III:** Izbor retrospektivnih stop-motion animiranih filmov, 6+.

NEDELJA, 13. DECEMBER

- 10:00 Ponovitev: **Jelenček Niko / Niko - Lentäjän poika,** 6+.
Družinski Slon IV: Izbor animiranih filmov in predstavitev del, nastalih na delavnicah, 6+.
- 14:00 **LG Papelito,** premiera predstave Muhica Žuža, po predstavi kratka delavnica papirnatih lutk v kavarni Kinodvor.
- 15:30

Slon v dvorani Slovenske kinoteke

PONEDELJEK, 7. DECEMBER

- 18:00 **Družinski Slon II: Cesarjev slavček / Císařův slavík,** 6+.

SREDA, 9. DECEMBER IN PETEK, 11. DECEMBER

- 18:00 Ponovitev: **Cesarjev slavček / Císařův slavík** 6+.

Šolski program Slon v Kinodvoru

PONEDELJEK, 7. DECEMBER

- 10:00 **Slon: Tematski program Jaz, moje telo in mediji** za mladostnike od 14. leta.
Program je nastal v sodelovanju z newyorškim Mednarodnim festivalom filmov za otroke ter festivalom Animafest v Zagrebu.

TOREK, 8. DECEMBER

- 10:00 **Slonov tekmovalni program I:** Program kratkih animiranih filmov za otroke od 4. do 7. leta.

SREDA, 9. DECEMBER

- 10:00 **Slonov tekmovalni program II:** Program kratkih animiranih filmov za otroke od 7. do 10. leta.

ČETRTEK, 10. DECEMBER

- 10:00 **Slonov tekmovalni program III:** Program kratkih animiranih filmov za otroke od 10. do 14. leta.

PETEK, 11. DECEMBER

- 10:00 **Slonov tekmovalni program IV:** Program kratkih animiranih filmov za mladostnike od 14. leta.

Delavnice animiranega filma na Animateki

OD PONEDELJKA 7. DO PETKA 11. DECEMBRA

- 14:00 **Tedenska delavnica animiranega filma za otroke od 8. do 12. leta**
Vsak dan od 14. do 18. ure
Mediateka knjižnice Otona Župančiča, Mestna knjižnica Ljubljana

PETEK, 11. DECEMBER

- 12:00 **Analiza filma**
Enourna delavnica za dijake, Mala dvorana, Kinodvor

SOBOTA, 12. DECEMBER

- 12:30 **Dveurna delavnica animiranega filma za otroke, 4+**
Knjižnica Otona Župančiča, Mestna knjižnica Ljubljana

NEDELJA, 13. DECEMBER

- 11:00 **Dveurna delavnica animiranega filma za otroke, 4+**
Kavarna Kinodvor

HANA REPŠE

Otroški program Slon na Animateki 2009

Animirani filmi že od nekdaj preplavljajo otroška srca in misli. In od nekdaj velja zmotna misel, da je vse, kar je narisano in animirano, lahko svobodno del otrokove izkušnje. In to brez vodstva, brez pogovora, brez odgovora. Vzgojno-izobraževalni program animiranega filma Slon za šole in družine z dejavnostmi želi čez

celo leto in na festivalu Animateka ponuditi različnim starostnim skupinam otrok in mladostnikov kakovosten vpogled v svet animiranih podob, prilagojen z vsebino in pogovorom. Na tem področju je edinstven, teži pa k celostnemu razumevanju te magične zvrsti s filmskim programom, praktičnimi delavnicami, razstavami, pedagoškimi gradivi za učitelje in starše ter drugimi aktivnostmi. Glavni cilji vzgojno-izobraževalnega programa animiranega filma Slon so spodbujati ustvarjalnost, empatijo in kritičen odnos do vseh medijskih vsebin ter povezovati različna znanja in življenjske izkušnje.

Naša skupna naloga pa je, da animirane filme skrbno izberemo, prilagodimo starostnim skupinam in razvoju otrok ter jih ponudimo v kar najrazumljivejši obliki. Dajmo otrokom možnost, da spoznajo razliko, in možnost, da izberejo kakovost animiranih stvari- tev, pa čeprav zgoščenih v enem tednu festivalskega dogajanja.

Otroški program Slon na Mednarodnem festivalu animiranega filma Animateka 2009 se tokrat predstavlja z **mednarodnim tekmovalnim programom animiranih filmov za otroke in mladostnike**, vpetim v štiri šolske projekcije, imenovane **Slon I–Slon IV**. Vsak izmed programov je prilagojen različnim starostnim skupinam otrok, najboljšega izmed prikazanih filmov pa bo tudi letos nagradila **otroška žirija** v zasedbi petih otrok, v starosti od 7 do 13 let.

Otroški program Slon se letos poleg šolskega programa postavlja še s kar štirimi družinskimi programi in z enim tematskim pod naslovom **Jaz, moje telo in mediji**, ki je nastal v sodelovanju z newyorškim Mednarodnim festivalom filmov za otroke ter festivalom Animafest v Zagrebu, dotika pa se problematike odraščanja, sprememb ter dožemanja lastnega telesa, samopodobe znotraj zapletenega obdobja, ko smo še otroci in hkrati že odrasli.

Celovečerno poslastico za družine v **Družinskem Slonu I** predstavlja animirani film **Jelenček Niko (Niko - Lentäjän poika)**, ki je sinhroniziran v slovenski jezik in se na Animateki začneja sočasno z distribucijo po slovenskih kinodvoranah. **Družinski Slon II** se postavlja s celovečernim lutkovnim animiranim filmom **Cesarjev slavček (Císařův slavík)** znamenitega češke-

ga avtorja Jiříja Trnke, nastalem po istoimenski pravljici Hansa Christiana Andersena. **Družinski Slon III** bo v znamenju animatečne retrospektive lutkovnih animiranih filmov, medtem ko bo zadnji, **Družinski Slon IV**, prikazal bisere novejšje produkcije, animacije, nastale na delavnicah v času festivala, ter predstavil zmagovalni film mednarodnega tekmovalnega programa Slon.

Ker se v naslednjem letu pripravlja nov sklop, in sicer mednarodni tekmovalni program otroškega animiranega filma, smo letos sestavili pilotske urice, poimeno- vane **Otroci se predstavljajo**, izbor kratkih animiranih filmov, ki so jih naredili otroci. To je tudi uvod v mednarodni simpozij na področju filmske vzgoje, ki bo drugo leto v sklopu festivala Animateka.

Otroški program Slon na Animateki že vrsto let spodbuja otroke tudi k ustvarjanju animiranih filmov in aktivnemu spoznavanju čarobnega sveta animacije prek različnih delavnic. Letos znova ponujamo dveurno vikend delavnico za otroke, ki jo bodo vodili naši mentorji, posebna gosta pa bosta dva španska avtorja, **Anna Solanas** in **Marc Ribá**. Novost je tedenska produkcijska delavnica za otroke, ki jo bosta vodili belgijski avtorici in mentorici iz studia Camera-etc, **Delphine Hermans** in **Louise-Marie Colon**. Delavnice bodo potekale v Mediateki knjižnice Otona Župančiča, Mestna knjižnica Ljubljana. Posebno skupino italijanskih otrok iz Vidma, ki pridejo k nam po nova znanja na področju animiranega filma, bo vodil animator in lutkar **Brane Solce**.

Brane Solce bo z **LG Papelito** za družinske aktivnosti v kavarni Kinodvora premierno predstavil novo lutkovno predstavo **Muhica Žuža**, sledila pa ji bo še kratka delavnica papirnatih lutk za najmlajše.

V prostorih Mednarodnega grafičnega centra Ljubljana si lahko ogledate scenografske detajle in skice za lutkovne animirane filme slovenske avtorice **Špele Čadež**. Na razstavi bomo spoznali lutke, zakulisje in delovno okolje nastajanja njenih vrhunskih lutkovnih animiranih filmov *Zasukanec* in *Ljubezen je bolezen*. Slonov letošnji program, ki sega od čarobnosti zgodovinskih lutkovnih filmov do nove vrhunske produkcije tako kratkih kot celovečernih animiranih filmov za otroke, je vsekakor nov in edinstven festivalski dosežek, ki ga ne gre zamuditi. ■

Otroci se predstavljajo

Izbor kratkih animacij z delavnic Vzgojno-izobraževalnega programa Slon

Lonec bi šel, pa nima nog (The Pot Would Leave, If It Had Legs)

Več avtorjev; mentorice: Hana Repše, Tatjana Urbič, Tina Puntar
Delavnica animiranega filma v Kinodvoru 2009
Slovenija, 2009, DVD, 1' 33"
v slovenskem jeziku z angleškimi podnapisi

Otroški animirani film je nastal po motivih istoimenske belokranjske ljudske pravljice v sklopu Počitniškega programa Slon, ki sta ga februarja 2009 pripravila Slon in Kinobalon. Na delavnici je sodelovalo 12 otrok, starih od 6 do 12 let. Zgodba govori o možu in ženi, ki si sposodita sosedin lonec.

Volk in lisica na motorju (Wolf and Fox Ride the Motorcycle)

Več avtorjev; mentorice: Hana Repše, Tatjana Urbič, Tina Puntar
Delavnica animiranega filma v Kinodvoru 2009.
Slovenija, 2009, DVD, 57"

Kratki animirani film je nastal po istoimenski rezijski ljudski pravljici. Volk povabi lisico na vožnjo z motorjem. A neprimerna hitrost lahko privede do nepričakovanih nesreč. Delavnico sta pripravila vzgojno-izobraževalna programa Slon in Kinobalon.

Zdravo z naravo (Nature's Health)

Več avtorjev, učenci osnovne šole Pivka; mentorici: Hana Repše, Tatjana Urbič
Slovenija, 2009, DVD, 45"

Kako naj bivamo, kako naj se prehranjujemo ali preživljamo prosti čas? Z naravo lahko živimo zelo zdravo.

Zakaj se sprašujemo zakaj? (Why do we wonder why?)

Več avtorjev; mentorici: Hana Repše, Tatjana Urbič
Delavnica risanege filma v Kinodvoru 2009
Slovenija, 2009, DVD, 3' 21" v slovenskem jeziku z angleškimi podnapisi

Zakaj so živali takšne, kakršne so? Zakaj spuščajo glasove in se ne pogovarjajo kot mi? Zakaj se sprašujemo zakaj? Stokrat zakaj in stokrat zato. Izhodišče za animacijo so otroci našli v slikanici *Zakaj?* avtorice Lile Prap.

Nekega lepega dne v puščavi (One fine day in the desert)

Več avtorjev; mentorici: Hana Repše, Tina Puntar
Delavnica animiranega filma v knjižnici Otona Župančiča, Ljubljana
Slovenija, 2009, DVD, 37"

Slon se boji miši. Dobro da ima prijateljico kačo, ki mu v stiski pomaga.

Slovenija (Slovenia)

Dan Sebastian Zorko, Erazem Poljanšek; mentorici: Ira Zorko, Hana Repše
Mednarodna kolonija animiranega filma za otroke Pantelej, Niš
Slovenija, Srbija, 2009, DVD, 53"

Kaj je bilo prej, kokoš ali jajce? *Slovenija* je v zanko zapeta animacija o jajcu, kokoši, človeku in državi.

Animirani filmi: Luka Ivartnik

Animirani film »Brez naslova« (“Untitled” Animated Film)

Luka Ivartnik; mentorica: Maja Škorjanc
Slovenija, 2007, DVD, 4' 17"

Pomembno je občutiti pripadnost skupini, vendar je pomembno biti tudi sam svoj, drugačen, razpoznaven.

Energija je povsod (Energy is Everywhere)

Luka Ivartnik; mentorica: prof. Marina Trost
Slovenija, 2009, DVD, 1' 15"
v slovenskem jeziku z angleškimi podnapisi

Film za natečaj Sklada za financiranje razgradnje NEK in odlaganje radioaktivnih odpadkov iz NEK na temo *Spreminjam navade, vedenje in prihodnost*. V filmu dobi glavni lik položnico za pretekli mesec. Zaradi

visoke cene omedli. Med sanjami se pogovarja z nekakšnim »višjim bitjem energije«. Ta ga navdihne z idejo, kako do cenejše in varnejše energije.

Film za osnovno šolo Jurija Vege (The Film for Jurij Vega Elementary)

Luka Ivartnik
Slovenija, 2009, DVD, 2'
v slovenskem jeziku z angleškimi podnapisi

V risanki srečamo junaka, ki se ukvarja z windskejtanjem. Ko se za hip zagleda v punco na levi, se mu zmaj zaplete v drevo in vrv se pretrga. S pomočjo punce naredi načrt, kako priti do zmaja. Ko jima uspe zmaja spraviti z drevesa, se odpeljeta proti OŠ Jurija Vege v Moravčah.

I. osnovna šola Celje, Celje

mentorica: Tina Puntar

Eko (Eco)

Filip, Urh in Nal
Slovenija, 2009, DVD, 43''

Eko človek = Eko svet.

Hiška (The Small House)

Flora, Per & Maja
Slovenija, 2008, DVD, 42''

Živa tabla je ponorela. Na njej se dogajajo čudne stvari, ki so lahko kdaj pa kdaj zelo prisrčne.

Mladinski center Jedro, Medvode (Jedro Youth Centre, Medvode)

Findulinovo potovanje (Findulin's Voyage)

Otroci in mentorji počitniške delavnice »Pravljичno Medvodje« v MC Jedro
Slovenija, 2009, DVD, 7' 09''
v slovenskem jeziku z angleškimi podnapisi

Findulin sestavlja čarobni napoj. Pri zbiranju sestavin mu pomagajo prebivalci Pravljičnega Medvodja, zato sklene pripraviti čarobni napoj tudi njim.

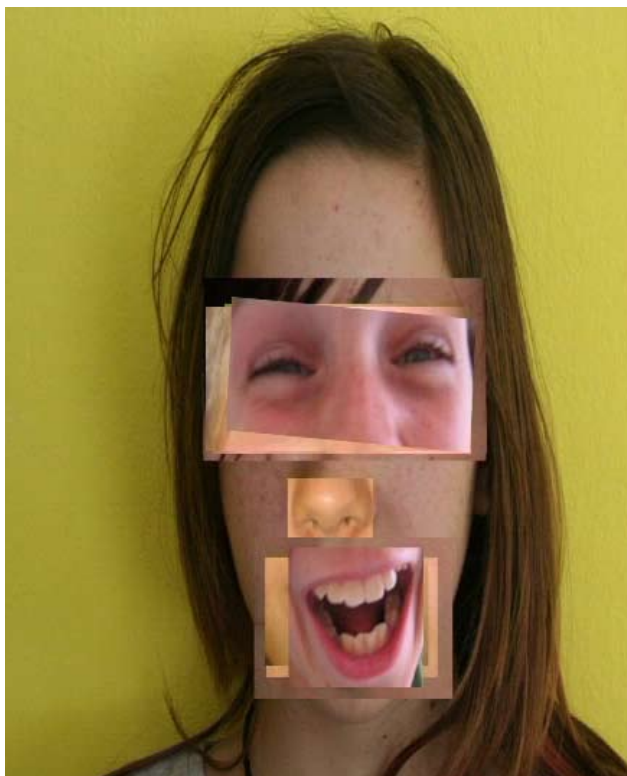
DZMP Krško

Mentorica: Dženi Rostohar

V okviru video krožka na Osnovni šoli Leskovec pri Krškem se učenci enkrat tedensko za eno šolsko uro pod mentorstvom Dženi Rostohar med drugim seznanjajo s procesom nastajanja stop-motion animacije. Tako otroci vsako leto ustvarijo več deset kratkih animacij.

Preobrazba (Metamorphosis)

Teja Volčanjk (OŠ Leskovec pri Krškem)
Slovenija, 2009, DVD, 49''
igrano-animirani film

Start Game

Uroš Marinič in Klemen Mirt (OŠ Leskovec pri Krškem)
Slovenija, 2009, DVD, 36''

Kaos (Chaos)

Žiga Vene (OŠ Leskovec pri Krškem)
Slovenija, 2009, DVD, 33''

Bobek, Slamica in Kamenček (The Bean, The Straw and The Flint)

Klemen Oblak (OŠ Leskovec pri Krškem)
Slovenija, 2009, DVD, 50''

Animacija je nastala pri dodatnih urah za učence s težavami pri branju ali pisanju. Skozi nastajanje animacije smo vadili tudi pripovedovanje zgodbe, branje in pisanje.

AEIOU

Učenci 3. a razreda (OŠ Leskovec pri Krškem)
Slovenija, 2009, DVD, 1' 14''

Animacija je nastala kot zaključek in dopolnilo spoznavanja pesmice AEIOU in kot prispevek k razstavi ob kulturnem dnevu.

Luksuz produkcija na drugih osnovnih šolah

Mentorji Luksuz produkcije so bili povabljeni na osnovne šole, predvsem v okviru dnevov dejavnosti ali krajšega tabora. Z učenci so v nekaj urah ustvarili animirane filme.

Šolski avtobus (School Bus)

Valentina Kragelj, Nina Kermc, Katja Perme, Nives Lužar, Jaka Perme, Manca Zorko, Klara Zajc (OŠ Šmarjeta, Luksuz produkcija Krško)
Slovenija, 2009, DVD, 36''
snemal: Klemen Dežman
glasba: DATAROCK

Goal (Gooaal)

Alen Gabrič, Luka Krajnc & Tomaž Kozmus (OŠ Brestanica, Luksuz produkcija Krško)
Slovenija, 2009, DVD, 30''

Famous Superbag with Filmdirector

Amadej Petan (Luksuz produkcija)
Slovenija, 2009, DVD, 1'

Animacija je nastala v okviru Mladinskega filmskega tabora na Trški gori pri Krškem.

Ljubezen boli (Love Hurts)

Fabian Smolnik, Gregor Trap, Jana Trap, Miriam Smolnik, Tatjana Merva (Luksuz produkcija KINOdvorana)
Slovenija, 2009, DVD, 1'

Animacija je nastala v okviru Mladinskega filmskega tabora na Trški gori pri Krškem.

In kako se vi pozdravljate? (And how do you greet each other?)

Amadej Petan, Živa Divjak, Katarina Brajdič, Jagoda Brajdič, Ksenija Kovačič, Maja Hudorovič, Aleš Hudorovič, Sebastijan Brajdič, Lana Meh (Luksuz produkcija)
Slovenija, 2007, DVD, 3' 23''

Dokumentarno-animirani film je rezultat delavnice na temo kulturne raznolikosti. Dokumentarni posnetki so bili predstavljeni otrokom, ki so jih po svojih zamislih oblikovali v animacije.

Izbor animiranih filmov iz delavnic ateljeja Camera-etc

Youssou nosač vode (Youssou l'enfant d'eau / Youssou the waterboy)

Jean-Luc Slock in 14 otrok
Belgija, 2000, DVD, 6' 45"
v francoskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Voda, osnovna človekova pravica.

Družba svinčnikov (Mine de rien / Pencils Society)

Louise-Marie Colon, Mathieu Labaye, Siona Vidakovic in 28 otrok
Belgija, 2006, DVD, 11'
v francoskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Otroci govorijo o demokraciji. Po predsednikovi smrti v deželi pisal priredijo volitve.

Leila

Louise-Marie Colon in 16 otrok iz Burkine Fasso
Belgija, 2007, DVD, 3' 45"
v francoskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Nekoč je živela deklica Leila. Živela je na vasi s svojimi sedmimi brati, starša pa sta bila revna kmeta. Družina ni imela več kaj jesti, a proso je bilo na trgu izjemno drago. Oče se je tako odločil, da bo Leilo zamenjal za vrečo prosa.

Warda

Delphine Hermans, Louise-Marie Colon in 12 palestinskih otrok
Belgija, 2008, DVD, 5'
v arabskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Kaj pa če se je Rdeča kapica rodila v Palestini?

Celovečerna animirana filma za otroke

Cesarjev slavček (Císařův slavík / The Emperor's Nightingale)

Češkoslovaška (Češka), 1948, 35 mm, barvni in črno-beli, 70'
Brez dialogov.

Režija, grafična podoba: Jiří Trnka

Režija igranega del: Miloš Makovec

Zgodba: Hans Christian Andersen

Scenarij: Jiří Trnka, Jiří Brdečka

Animacija: Zdeněk Hrabě, Jan Kašpar, Stanislav Látal, Břetislav Pojar, Bohuslav Šrámek, Jiří Trnka

Kamera: Ferdinand Pečenka

Montaža: Helena Lebdušková, Jiří Trnka

Glasba: Václav Trojan

Zvok: Josef Zavadil

Igrata: Jaromír Sobotka, Helena Patočková

Produkcija: KF a.s. - Jiří Trnka Studio

Mali deček živi sredi puščobnega blišča meščanske graščine. Na voljo ima vse vrste igrač, mehanske igračke, kitajske figurice in celo klavir, ne more pa se igrati z majhno deklico, ki svobodno kot ptiček teka na drugi strani ograje, ki ločuje dečka od zunanjega sveta. Ko deček nekega dne zboli, se mu v vročičnih sanjah poraja zgodba, ki jo je bral v Andersenovih pravljicah, vanjo vplete delce svoje lastne izkušnje.

»Trnka je bil neverjetno nadarjen umetnik in obenem izjemno marljiv človek. Slikal je in pisal, rezbaril, kiparil in ilustriral. Ni bil le pisatelj in grafični oblikovalec svojih filmov, pač pa je opravil tudi montažo, oblikoval in izdelal svoje lutke ter lutkovne kostume. Čeprav so ga kritiki pogosto narobe razumeli in napadali, se ni uklonil nobenemu pritisku. Njegovo delo je bilo venomer domišljeno, polno toplote, nežnosti, modrosti, humorja in miline. Lutkovni film je uspel dvigniti iz

periferije na ugledno mesto uveljavljene umetnosti. Literarne mojstrovine je potegnil v sfero lutkovnega filma ter filozofske koncepte in čustva izražal s takšno zavzetostjo, da so njegovi filmi postali ne le mejniki ustvarjalne preteklosti, pač pa tudi merilo in standard lutkovnega filma prihodnosti.« *Vladimír Opěla*

Jiří Trnka se je rodil leta 1912 v češkem mestu Plzeň. Od trenutka, ko je znal prijeto pero, je vsak hip posvetil risbi. Kmalu ga je očaral še svet lutkovnega gledališča. Študiral je na praški Univerzi uporabnih umetnosti ter se preživljal kot ilustrator, a vedno je sanjal o tem, kako bi svoje risbe spravil v gibanje. Nekaj časa je vodil gledališče lesenih lutk na praškem Vaclavovem trgu. Takoj ko se je uspel uveljaviti kot animator, pa je skupaj z najtesnejšimi sodelavci, kot je bil Břetislav Pojar, ustanovil lasten studio lutkovnega filma. Studio Bratři v triku (Bratje v majicah, v češčini pa gre za besedno igro, ki pomeni hkrati brate v (filmskem) triku) je postal rojstni kraj prvega češkega animirane-ga filma. Trnka je delal dan in noč in le dve leti po ustanovitvi studia s sodelavci zaključil prvo celovečerno lutkovno animacijo, *Cesarjevega slavčka*. Deset let pozneje je Trnka ustvaril film, ki velja za njegovo največjo mojstrovino, lutkovno adaptacijo Shakespea-rovega *Sna kresne noči*. Skozi naslednjih dvajset let je njegov studio produciral na desetine filmov, na žalost pa je imel Trnkov neverjeten delovni tempo svoje posledice. Jiří Trnka je umrl leta 1969, v 57. letu starosti. In vendar je v nekaj desetletjih ustvaril in dosegel več, kot je večina ljudi sposobna v vsem življenju. Tudi danes, v dobi računalniške animacije, njegovi filmi s svojo neponovljivo poezijo in nežnostjo očarajo in začarajo gledalca.

Izbor festivalov in nagrad: Pariški filmski festival 1950 (nagrada Méliès), MFF Edinburg 1951 (nagrada francoskih filmskih kritikov), MFF Locarno 1955 (glavna nagrada).

MARTINA PEŠTAJ

Cesarjev slavček: pedagoško gradivo

Animirani film, ki je nastal pred mnogimi leti po zgodbi, ki je bila napisana še mnogo pred tem, je danes še vedno aktualen. Govori nam o dečku, ki živi v hiši, polni igrač in premnogih pravil, a brez pristne člove-

ške topline in bližine. V sanjah se njegova zgodba zlije z zgodbo kitajskega cesarja. V čem sta si deček in cesar podobna? Kakšno je njuno življenje? Kako se v njem počutita? Kako bi se počutili mi, če bi nam življenje krojila samo pravila in obredi? Kaj cesarju odpre srce? Kako se odzove na slavčkovo petje? Je tudi nam lepo, ko hodimo kdaj po naravi in poslušamo ptičje petje? Kaj nas še razveseli, kdaj nam je še posebej lepo? Kako se konča zgodba z dečkom? Poskusimo se vživeti vanj: kako se počuti, ko steče skozi vrata na ulico.

Jelenček Niko (Niko - Lentäjän poika / Niko & The Way to the Stars)

Finska, Danska, Nemčija, Irska, 2008, 35 mm, barvni, 80'

Sinhroniziran v slovenski jezik.

Režija: Kari Juusonon, Michael Hegner

Scenarij: Hannu Tuomainen, Marteinn Thorisson

Montaža: Per Risanger

Glasba: Stephen Mckeeon

Glasovi: Olli Jantunen, Hannu-Pekka Björkman, Vuokko Hovatta, Vesa Vierikko

Produkcija: Animaker Oy, Anima Vitae Oy, Cinemaker Oy

Koprodukcija: Ulysses GmbH, A. Film, Magma Films

Distribucija po Sloveniji: Karantanija Cinemas

Glavni junak animirane pustolovščine, primerne za vso družino, je jelenček Niko, ki trdno verjame, da je njegov očka eden izmed slavnih junakov Božičkove letalske flote. Čeprav očeta nikoli ni spoznal, ga občuduje in sanja, da bi letel tako kot on. Nekega dne se skrivoma odpravi iz varne doline, v kateri živi, da bi vadil letenje. Opazi ga zlobni Črni volk in mu sledi do njegove črede. Po napadu volkov se Niko zave napa-ke in pobegne v divjino, da bi poiskal očeta in postal heroj kot on. Na nevarni poti ga spremljata zvesta prijatelj, štorasta leteča veverica Julius in drzna pojoča podlasica Wilma. Pogumni trio pa kmalu ugotovi, da na tej poti niso sami ...

Kari Juusonon (1967) se kot režiser animiranih filmov že od začetka svoje kariere ukvarja s stop-motion

animacijsko tehniko, nedavno pa se je podal tudi v računalniško animacijo. Njegovi kratki filmi so bili prikazani na 120 filmskih festivalih, prejeli pa so številne nagrade, vključno z nagrado žirije v Cannesu leta 2001. Po triletnem delu je bil decembra 2008 premierno prikazan njegov celovečerni animirani prvenec *Jelenček Niko*. Film, ki ga je Juusonon režiral z Michaelom Hegnerjem iz danskega studia A-Film, je odkupilo že več kot sto držav, ogledalo pa si ga je že 1,5 milijona gledalcev. Letos bo doživel med drugim svojo premiero v Nemčiji, Španiji, Italiji, Sloveniji in vrsti drugih držav. Poleg tega je *Jelenček Niko* eden treh nominirancev za nagrado za najboljši evropski animirani celovečerec leta 2009, ki jo podeljuje Evropska filmska akademija. Kari se trenutno v svoji domači garaži posveča novemu kratkemu filmu, za marec 2010 pa že načrtuje snemanje novega animiranega celovečerca.

Michael Hegner (rojen leta 1964 na Danskem) je začel svojo kariero kot animator pri televizijski seriji *Quark* (1987–1988). Kasneje je delal reklame za podjetja Lego, Fazer, Carlsberg, Coca Cola in Tuborg. Režiral je televizijski oglas *Organ Donation*, za katerega je prejel Grand Global Award v kategoriji oglaševanja in komunikacij na svetovnem zdravstvenem področju. Njegov prvi celovečerni animirani film *Na pomoč! Jaz sem riba* (*Hjælp! Jeg er en fisk*, 2000) v so režiji s Stefanom Fjeldmarkom je bil na Danskem prava festivalska in kino uspešnica, pa tudi zmagovalec festivala v Chicagu. Leta 2006 je sledil drugi animirani celovečerec *Grdi raček in jaz* (*The Ugly Duckling and Me*).

Izbor festivalov in nagrad: Cinekid Amsterdam 2008 (Cinekidov lev – nagrada žirije in publike), Mednarodni festival otroškega filma Oulu 2008 (posebna omemba žirije), Cinemagic Severna Irska 2008, MFF Hongkong 2009, Stuttgart ITFS 2009, Filmski festival Giffoni 2009, KidsFfest Džakarta 2009, Festival evropskega filma Dar es Salaam 2009, Filmski festival Gdynia 2009

www.nikomovie.com

MARTINA PEŠTAJ

Jelenček Niko: pedagoško gradivo

Zgodba o hrepenenju in pogumu malega Jelenčka je začinjena z ravno pravšnjo mero čarobnosti za praznični čas, v katerega prihaja. Niko očaran gleda v nebo in sanja o očetu, ki je Božičkov leteči jelenček. Kako si Niko predstavlja svojega očeta? Zakaj si ga tako zelo želi spoznati? Kaj, upa, da ga bo oče naučil? In kako je, ko končno sreča slavne Božičkove jelenčke? Se spomnimo, kaj vse je Niko na svoji nevarni pot doživel, koga vse je srečal? Se nam zdi to, kar je Niko naredil, pogumno? In kako se je na koncu naučil leteti? Pogovarjajmo se o svojih željah in strahovih. Kaj si želimo narediti? In česa se bojimo? Kako bomo premagali strah in tudi mi, kot jelenček Niko, poleteli? ■

MARTINA PEŠTAJ

Vsebinska izhodišča posameznih kratkih animiranih filmov

Družinski Slon III: Izbor animiranih filmov za starše in otroke od 6. leta

Cirkus (Cyrk / Circus)

Włodzimierz Haupe (Wytwórnia Filmów Fabularnych)
Poljska, 1954, 35 mm, 14' 10"

Lutkovni film o petih otrocih v cirkusu – eden prihaja s Poljske, drugi pa iz Indije, Polinezije, Afrike in Kitajske.

V cirkusu je vedno polno napetih in zabavnih točk. Se spomnimo, katere vse smo videli v tem cirkusu? Kdo je nastopal in kdo nam je bil najbolj všeč? S katerih koncev sveta je prišlo pet otrok, ki so se predstavili v točki z globusom? Opišimo jih po spominu. Kateri otrok je odletel naravnost na luno? In kako so ga rešili ostali? Imamo tudi mi prijatelje z drugih koncev sveta, ki izgledajo drugače kot mi in govorijo drugačen jezik? Pripovedujmo o njih. Kaj pa naša doživetja v cirkusu? Smo ga že kdaj obiskali? Narišimo svoj najljubši prizor s predstave, ki smo jo videli v živo.

Presenečenje (Niespodzianka / The Surprise)

Teresa Badzian (Studio Miniatur Filmowych)
Poljska, 1965, 35 mm, 11'

Film uči mlado publiko, kako pravilno ravnati s stroji. Animirane igrače se splazijo v škatlo, v kateri najdejo nekaj gradbenega orodja. Ko enega narobe uporabijo, se znajdejo v nevarnosti, a pogumni harlekin pravočasno pritisne na pravi gumb.

Med igračami se znajde nenavadna škatla in v njej sestavni deli za ... stroje, ki kmalu zaživijo povsem svoje življenje in pošteno prestrašijo prijazne igrače. Kakšni stroji so nastali iz delov v paketu? Zakaj nenadoma niso prav nič prijazni z igračami? Kako mali, a pogumni harlekin reši zaplet? Česa se spomni harlekin, kaj naredi iz strojev? Se spomnimo, kaj vse nastane iz njih? Kaj pa je nam najbolj všeč? Se igrače zabavajo? Bi se tudi mi na njihovem mestu? Pogovarjajmo se o tem, kaj vse lahko nastane iz naših igrač.

Kvartetek (Kwartecik / The Little Quartet)

Edward Sturlis (Se-Ma-For Film Studio)
Poljska, 1965, 35 mm, 7' 5"

Majhna deklica vsak dan vadi klavir; celo figurice na klavirju začne monotonost njenih vaj dolgočasiti, zato nestrpno čakajo, da bo nehala igrati in se bodo lahko same zavrtele v svojem živo ritmičnem in veselem plesu.

Le kako bi bilo, če bi predmeti v našem stanovanju imeli skrivno življenje; ko bi mi zapustili sobo, bi se začela njihova zabava? Nekaj podobnega se dogaja štirim figuricam na lučkah na klavirju. Ko se naveličajo dekličinih klavirskih lestvic, si sami z glasbo popestrijo večer. Ozrimo se okoli sebe in si oglejmo predmete, ki so na naši pisalni mizi, ob naši postelji, na polici s knjigami. Kako bi bilo, če bi nenadoma oživel? Kaj bi počeli? Pripovedujmo si njihove nenavadne zgodbe.

Mešanček (Kundelek / The Little Mongrel)

Lidia Hornicka (Se-Ma-For Film Studio)
Poljska, 1969, 35 mm, 6' 18"

Zgodba o malem jazbečarju, ki ima edini v leglu zavihan repek. Zaradi tega hudo trpi, saj ga celo čistokrvna mati, bratje in sestre odganjajo proč. A solze sočutne deklice na koncu zravnajo kužkov rep.

Majhnemu jazbečarju ni lahko: njegov repek ni raven, pač pa navihano zavihan. Kako se do njega vedejo mama ter bratci in sestrice? Kako se ob tem počuti jazbečar? Smo opazili, da je vedno čisto na koncu vrste? In da njegov smrček ni ponosno dvignjen kot smrčki drugih? Kaj, ali bolje, kdo mu lepega dne spremeni življenje? Kaj naredi deklica s kužkovim repkom? Kako se zanju konča zgodba? Je mali jazbečar zdaj srečen? Poskusimo tudi mi iz papirja izdelati jazbečarje in deklico, naj film navdihne naše ustvarjanje.

Pat in Mat: Slika (A je to!: Obraz / Pat & Mat: Picture)

Lubomír Beneš (Československá televize Bratislava)
Českoslovaška (Slovaška), 1979, 35 mm, 8' 20"

Uokvirjanje slike je lahko velika naloga, še zlasti če okvir najprej razžagate.

Dva mojstra, ki se brez besed in z zanosom lotita prav vsakega opravila pri hiši, sta naša stara znanca. Njunih prigod pa se nikoli ne naveličamo. Zdi se, kot da njuna domišljija nima meja. Kako pa grejo nam od rok hišna opravila? Kako si v družini delimo delo, kdo je za kaj zadolžen? Se spomnimo kakšne prigode, ki se je zgodila nam ali komu, ki ga poznamo, medtem ko je želel narediti kakšno preprosto opravilo? Pripovedujmo si zabavne zgodbe ali pa si kakšno skupaj izmislimo. V njej lahko nastopata tudi junaka iz filma.

Osamljena potnica (Sylistä syliin / Home Away from Home aka Little Traveller)

Marika Väisänen (Kinotar Oy)
Finska, 2008, digiBeta, 15'

Delno animiran otroški dokumentarni film o devetletni Ooni z ločenima staršema. Odkar se je njen očka preselil v drugo mesto, Oona vsak drugi konec tedna sama potuje k njemu, da bi ga obiskala, med potjo pa razmišlja o tem, kako je odraščati v dveh hišah in zakaj starši nočejo biti več skupaj.

Oona je pogumna deklica, ki živi razpeta med ločenima domovanjema očka in mamice. Sama potuje z vlakom k očku in med potjo veliko razmišlja. Kaj se je zgodilo z mamico in očkom? Kako se je Oona ob tem počutila? Kaj nam pove o mamici? In kaj o očku? Kako se Oona počuti sama na vlaku? Se nam zdi pogumna, ko takole sama potuje? Ali tudi mi kdaj kam potujemo? Tudi sami? Kakšna so naša potovanja? In kakšna je naša družina, kako živimo v njej? Pripovedujmo naše zgodbe.

Družinski Slon IV: Izbor animiranih filmov za starše in otroke od 6. leta

Palčica (Thumbelina)

Boris Dolenc (Forum Ljubljana/Collective)
Slovenija, 2009, digiBeta, 15'

Priredba istoimenske pravljice Hansa Christiana Andersena govori o majhni junakinji, ki se odpravi iskat deželo sebi enakih palčic in palčkov. Na svoji razburljivji poti sreča Grdega račka, Kositrnega vojaka, Kitajskega slavčka in Podgano, ki prihajajo iz drugih Andersenovih pravljic. Med njimi se spletejo prijateljske vezi in tako Palčica uspe odkriti deželo, ki jo išče.

Zgodbo o majhni deklici Palčici je pred mnogimi leti napisal slavni danski pravljicar. Jo poznamo? Pripovedujmo jo. Ali pa vzemimo v roke knjigo in jo preberimo. Palčica v filmu na svojem neverjetnem potovanju sreča še druge like iz zgodb »njenege« pravljicarja. Katere junake smo prepoznali? Poznamo tudi njihove pravljice? Če ne, vzemimo v roke knjigo Andersenovih pravljic in jih poiščimo v njej. Poskusimo tudi mi povezati različne pravljicne junake v skupno zgodbo.

Miškine izmišljotine (Le Mulot menteur / The Mouse with a Mouth)

Andrea Kiss (Ambiances... asbl, Les Médias associés – Studio Elsanime, Kecskemetfilm Ltd.)
Belgija, Francija, Madžarska, 2008, 35 mm, 19' 25''

V gozdu se živali vsak večer zberejo, da bi poslušale pripovedovanje miškinih zgodb.

Mišek ima polne rokave zgodb, ki jih živali poslušajo z odprtimi usti, njegova ženka pa dobro ve, da si jih sprti izmišljuje. Kakšno zgodbo je pripovedoval na začetku filma? Poskusimo jo obnoviti. Na poti domov se mu zgodijo resnične zgodbe, ki pa jim žena sploh ne verjame. Zakaj ne? Kakšne so te zgodbe? Pripovedujmo jih. Ali si tudi mi pogosto izmišljujemo svoje zgodbe? Povejmo kakšno izmed njih.

Urška in Zmaj (Urška and the Drago)

Andraž Kržič, Boris Beguš
Slovenija, 2008, digiBeta, 4'

3d animacija, narejena za razstavi Slovenski Impresionisti ter Nova umetnost in družba v Sloveniji. Animacija prikazuje, kako Ljubljanski Zmaj reši Urško pred povodnim možem!

Poznamo zgodbo o lepi Urški in povodnem možu? Kdo jo je napisal in v kakšni obliki? Kaj se v njej pravzaprav zgodi? Poskusimo se spomniti zgodbe ali pa jo poiščimo in jo preberimo. Kaj pa je naša filmska zgodba? Kateri junak poleg Urške nastopa v njej? Smo prepoznali most? Kako se bo zgodba nadaljevala tam, kjer se je v filmu končala? Izmislimo si svoj scenarij in ga napišimo.

Gozdni impro: Luna (Log Jam: The Moon)

Alexei Alexeev (Studio Baestarts)
Madžarska, 2008, digiBeta, 1'

V animirani seriji *Gozdni impro* nastopajo trije »profesionalni« glasbeniki, medved, zajec in volk, ki poskušajo vaditi svoj nastop ne glede na okoliščine. Naj

Mulc: frača (Kiddo: Slingshot)

Kolja Saksida (A Atalanta/Zwivks Production)
Slovenija, 2009, 35 mm, 10' 20''

Trinajstletni Mulc živi v majhni vasici pod slovenskimi Alpami. Svoj čas preživlja z najboljšim prijateljem Mačkom. Kot vsako jutro se z Mačkom odpeljeta s triciklom na bližnji hrib, na katerem raste veličastno drevo. V drevesu je duplina in v njej stara knjiga, v kateri so načrti za igrače in predmete, ki si jih Mulc že od nekdaj želi izdelati ...

pride dež, noč ali lovec, naj kača pogoltne pol glasbene zasedbe, šov se mora nadaljevati!

Kratki, odbiti prizori iz življenja treh gozdnih prijateljev na vsakega gledalca naredijo svojevrsten vtis. Kako smo jih doživeli mi? Se nam je film zdel zabaven? Kateri del še posebej? Bi kaj naredili drugače, če bi bili mi avtorji filma? Vzemimo tri junake za svoje in si še sami izmislimo kratek prizor.

Mulc v filmu je star trinajst let, njegove zamisli pa so na las podobne tistim, ki jih v svojih glavah snujejo vsi otroci. Skrivni prostor v drevesni duplini in v njem zvezek, poln iskrivih domislic ... Kaj vse je bilo v njegovem zvezku? In kaj je izdelal? Znamo izdelati fračo? Poskusimo! Kakšna pa je Mulčeva sosedka? Kako se Mulc vede do nje? Poznamo kakšno takšno gospo? Kako se vedemo do nje? Pogovarjajmo se o tem, kaj radi počnemo v svojem prostem času zunaj, ko je lepo vreme. ■

Jaz, moje telo in mediji, za mladostnike od 14. leta starosti

Program predstavljamo v sodelovanju s festivalom Animafest Zagreb in Mednarodnim festivalom filmov za otroke New York (NYICFF). My Body and Me(dia) je blagovna znamka NYICFF.

Zavedanje lastnega telesa raste z nami od začetka. Z leti se spreminja, dobiva nove razsežnosti, zahteva nove poglede. V obdobju mladostništva postane telo ena izmed središčnih tem vsakodnevnega življenja, ki jo pomembno sooblikujejo tudi mediji. Ti narekujejo trende, določajo merila, hkrati pa ponujajo ogledalo in razmislek o lastnih občutkih, potrebah in željah. Pogovorov o telesnih spremembah v mladostništvu, ki prinesejo vrsto drugih novosti, ni nikoli dovolj. Naj nam bodo izbrani animirani filmi v pomoč pri preماغovanju tabujev in širjenju obzorja pri mladih.

Martina Peštaj

Šestnajstletnice (Sixteens)

Juan Pablo Zaramella (fundacion huesped & jpzstudio)
Argentina, 2007, Beta SP, 5' 16"

Tri mladostnice in tri zgodbe, ki bodo vsaki izmed njih zaznamovale življenje. Kako živimo mi in kakšne so naše zgodbe? Pogovarjajmo se z mladimi o vstopu v obdobje mladostništva: kaj vse se spreminja? Kako doživljamo svet, starše, prijatelje in prijateljice? Zakaj nam je naenkrat tako zelo pomembna bližina vrstnikov? Kako se počutimo v prvih intimnih druženjih s simpatijami? Se lahko sproščeno pogovarjamo o spolnosti? Kje in s kom? Imamo dovolj informacij o varni spolnosti? Zakaj ti pogovori niso samo nepomembno teženje odraslih, pač pa resnično pomembne popotni-

ce v življenje? Kaj vse se lahko zgodi, če se ne vedemo odgovorno? Izmenjajmo si zgodbe, ki jih poznamo, pogovarjajmo se o nadaljevanju zgodb treh deklet v filmu.

Plavajoči led (Banquise / Ice Floe)

Cédric Louis, Claude Barras (Helium Films)
Švica, 2005, 35 mm, 6' 50"

Pretresljiva zgodba dekleta, ki se sramuje svojega telesa in zimsko oblečena sredi vročega poletja sanja o pingvinih v daljnih, mrzlih krajih. Pogovarjajmo se o naših telesih: kakšna so, v čem se po izgledu razlikujemo med sabo? Kdo je tisti, ki postavlja merila, kakšno telo je lepo in kakšno ne? Kako se počutimo v lastnem telesu? Bi kaj spremenili? Zakaj? Koliko nam pomeni mnenje drugih? Kaj pa mislimo mi sami o zunanjem videzu? Kako lahko skrbimo za zdravo telo? Opazujmo drug drugega in poskusimo najti zanimive točke na naših telesih, kaj nam je všeč na nas samih in kaj na drugih?

Lepota danes (Beauty Now)

Paul O'Flanagan (Boulder Media)
Irska, 2007, Beta SP, 5'

Duhovit film, ki prikaže nesmisel sodobne »instant lepote«, ki jo (so)oblikujejo umetni posegi v telo. Razmišljajmo o pojmu lepote: kakšna so merila in kdo jih določa? Kaj o njej mislimo mi? Kako o njej razmišljajo dekleta in kako fantje? Kdo je lep človek, kakšne so njegove značilnosti? Poznamo lepe ljudi v svojem okolju? Kaj jih dela lepe? Pogovarjajmo se o trendu »popolnih preobrazb«, ki jih lahko spremljamo na tujih televizijskih kanalih. Lahko človek, ki mu »popravijo« vse telesne »nepravilnosti« resnično postane srečnejši človek? Zakaj ja in zakaj ne? Kakšno je sporočilo filma? Je Betty, ki ni želela biti povprečna, res postala posebna po operaciji?

Razgaljeni: Teža (Naked: Heavy)

Mischa Kamp (Submarine)
Nizozemska, 2006, digiBeta, 6'

Prva iz serije osebnih in ganljivih zgodb mladostnikov, ki se z vstopom v adolescenco soočajo s številnimi telesnimi in psihološkimi spremembami. Predstavljajo jim izzive na poti odrasčanja, učenja prilagajanja in premagovanja težav, sooblikujejo njihov vrednostni sistem in prepričanja. Pogovarjajmo se z mladimi, kaj pomeni videti sebe v novi luči, kako spremembe vplivajo na njihovo zaznavanje sebe in drugih? Kako se spoprijemati s spremembami, katere učinkovite načine poznajo in uporabljajo? Usmerimo pozornost tudi na animacijo: inovativna in privlačna oblika, ki intervjuvance spremeni v animirane junake, je nastala v želji približati tematiko in animacijo mladim. Ji je uspelo? Je mladim všeč način, kako jih nagovarja?

Prva zgodba govori o debelosti. Kako se deklice sooča s svojim telesom? Kako jo sprejemajo drugi? Kakšen je zaključek zgodbe, sporočilo, ki ga prinaša? Prevetrimo naš odnos do ljudi, ki na videz odstopajo od »idealnih mer«, ki jih narekuje družba.

Razgaljeni: Pot (Naked: Sweat)

Mischa Kamp (Submarine)
Nizozemska, 2006, digiBeta, 6'

V drugi zgodbi se predstavi fant, ki mu povzroča preglavice pretirano potenje. Se tudi nam to dogaja? Kaj opazujemo pri sebi in pri drugih? Je to tipičen moški problem ali se z njim spopadajo tudi dekleta? Kakšne so rešitve in katero je izbral junak filma?

Razgaljeni: Prsi (Naked: Breasts)

Mischa Kamp (Submarine)
Nizozemska, 2006, digiBeta, 6'

Dekle v tretji zgodbi se sooča z rastjo dojk. Iz deklice je naenkrat postalo mlado dekle, in to je s sabo prineslo veliko vprašanj in potrebo po novih znanjih: kako izbrati ustrezen modrček, koliko pokriti in koliko zakriti, kako se odzivati na opazke in poglede? Po ogledu vseh treh filmov zaključimo pogovor z vprašanjem: je prav, da mladi govorijo o svojih težavah? Kdo bi jih moral še posebej slišati in zakaj?

Pridna punčka (Snill / Good Girl)

Astrid Aakra (Microfilm AS)
Norveška, 2006, 35 mm, 4' 15''

Poetična zgodba o dekllici, ki je utelešenje želja in pričakovanj svojih staršev: pridna, čista, lepa in tiha. Tako tiha, da je vrstniki sploh več ne opazijo. Tega pa si ne želi. Pogovarjajmo se o tem, kakšna so pričakovanja naših staršev? Kaj si želijo od nas? Razumemo njihove želje? Razumejo oni naše? Kakšni smo bili kot otroci in kakšni smo zdaj, ko vstopamo v obdobje mladostništva? Želimo govoriti na glas o rečeh, ki so za nas pomembne? Poskusimo ubesediti, kako si želimo, da bi nas družba (torej odrasli) videla, sprejemala.

Slonica (Pila / The Elephant)

Milena Klebanov (Bezalel Academy of Art and Design)
Izrael, 2006, Beta SP, 6' 04''

Bo slonica res našla srečo in prijatelje, ko jim bo podobna in njen izgled ne bodo kazila plahutajoča ušesa in rilec? Bo takrat končno našla tudi pravo ljubezen? Film ponuja svoje odgovore, kakšni pa so naši? Kako pomemben je izgled za srečo človeka? Kje se počutimo sprejete in kje ne? Kaj naredimo, ko imamo občutek, da ljudje sodijo naš videz? Kako si izbiramo prijatelje in kako oni izbirajo nas? Je to, da je vsak posameznik poseben, čudovit in neponovljiv, samo prazna fraza? Kako jo dojemamo mi in kako vidimo sebe? Kaj na nas osrečuje v življenju?

SLONOV TEKMOVALNI PROGRAM, ŠOLSKI PROGRAM

Slon I: Program kratkih animiranih filmov za otroke od 4. do 7. leta

Deželica Pimpan: Pimpan teleban (Pimpan Land: Pimpan Dumbman)

Polona Sepe (Casablanca Film Productions)
Slovenija, 2009, digiBeta, 8'
v slovenskem jeziku z angleškimi podnapisi

Pan ugotovi, da Železobetonec s kladivom uničuje edino skalo v deželici Pimpan in kleše spomenik železobetonskemu Županu. Na jasi se zberejo vsi Pimpanovci in na vse grlo kričijo, saj je ta skala za njih pravi Triglav. Železobetonec res leže v travo in Pimpanovci mu v ušesa prišepetavajo, naj namesto spomenika vkleše v skalo napis »DEŽELICA PIMPAN«.

Prijazno ljudstvo Pimpanovci so pravi ideal: ljubezni vi drug do drugega in do okolja, polni zdravja in pozitivne energije. Bi si želeli živeti med njimi? Kaj nam je pri njih najbolj všeč? Toda njihovo mirno življenje zmotijo Železobetonce. Poskusimo jih opisati: kakšni so Železobetonce, kaj počnejo, kako živijo? Pogovarjajmo se o vplivih velikih mest na zeleno okolje. Kako je pri nas, če se ozremo naokoli? Kaj lahko naredimo mi, da ohranimo naravo zeleno in čisto?

Rožnati Nanuq (Pink Nanuq)

Jeanine Reutemann (HSLU Luzern)
Švica, 2009, digiBeta, 5' 53'
brez dialogov

Severni medvedek odpotuje v Evropo, kjer je podnebje postalo tropsko. Med zgrešenim poskusom integracije v lokalno kulturo rjavega medveda postane rožnat. Skupaj z novim prijateljem pingvinom, ki je običal v izgnanstvu, najdeta prostor v novem svetu.

Beli severni medvedek bi se rad spoprijateljil z rjavimi medvedi, in ko ga ti želijo obarvati po svoje, postane rožnat. Majhen pingvin pa med družčino piščancev tudi ne more skriti svoje barve. Kako se počutita medvedek in pingvin? Kaj si želita? Kaj skupaj naredita? Poskusite se spomniti čim več podrobnosti iz dežele, v kateri na koncu pristaneta. Zakaj sta tukaj lahko srečna? Pogovarjajmo se o drugačnosti, o barvi kože in las, o različnih spolih. Kako se vedemo drug do drugega? In kako do drugačnih od nas?

Mulc: frača (Kiddo: Slingshot)

Kolja Saksida (A Atalanta/Zviki's Production)
Slovenija, 2009, 35 mm, 10' 20"
brez dialogov

Trinajstletni Mulc živi v majhni vasici pod slovenskimi Alpami. Svoj čas preživlja z najboljšim prijateljem Mačkom. Kot vsako jutro se z Mačkom odpeljeta s triciklom na bližnji hrib, na katerem raste veličastno drevo. V drevesu je duplina in v njej stara knjiga, v kateri so načrti za igrače in predmete, ki si jih Mulc že od nekdaj želi izdelati ...

Mulc v filmu je star trinajst let, njegove zamisli pa so na las podobne tistim, ki jih v svojih glavah snujejo vsi otroci. Skrivni prostor v drevesni duplini in v njem zvezek, poln iskrivih domislic ... Kaj vse je bilo v njegovem zvezku? In kaj je izdelal? Znamo izdelati fračo? Poskusimo! Kakšna pa je Mulčeva sosedka? Kako se Mulc vede do nje? Poznamo kakšno takšno gospo? Kako se vedemo do nje? Pogovarjajmo se o tem, kaj

radi počnemo v svojem prostem času zunaj, ko je lepo vreme.

Mirijamina razbita slika (Miriami katkine pilt / Miriam's Broken Picture)

Priit Tender (OÜ Nukufilm)
Estonija, 2009, digiBeta, 5'
brez dialogov

Mirijam, bratec in kokoška na dvorišču igrajo nogomet. Ko gredo v hišo gledat televizijo, jim Mirijam ne pusti, da bi žogo brcali tudi tam. A nespametna kokoš spet ne uboga. Počne vse mogoče, in tresk! se razbije poročna fotografija Mirijaminih staršev. Seveda se starša v tistem trenutku vrneta domov.

Spet so z nami Mirijam, njen bratec in kokoška, njuna nepogrešljiva spremljevalka. Tokrat imajo kar velik problem: neposlušna kokoška razjezi Mirijam in bratca, in ker nesreča ne počiva, se razbije fotografija na steni. Kdo je zdaj kriv za to, kar se je zgodilo? In kdo v filmu prevzame krivdo za dogodek? Kako se odzoveta mamica in očka? Kako rešijo problem? In kako bi ga rešili mi? Razmišljajmo skupaj z otroki o možnih posledicah naših dejanj in kako se z njimi soočamo.

Ko se jabolka kotalijo (Kad āboli ripo / When Apples Roll)

Reinis Kalnaellis (Rija Films)
Latvija, 2009, 35 mm, 7'
brez dialogov

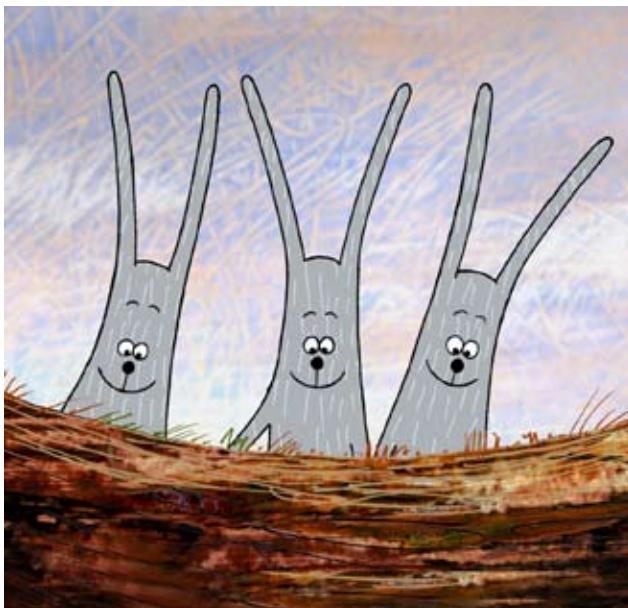
Mačka stanuje v starinski leseni omari s svojo zvesto prijateljico miško. Na robu starega mesta raste nasad jablan. Ko pa mačka to jesen obira jabolka, se stvari obrnejo malce drugače. Kar naenkrat se v sadovnjak prikotali nenavadno jajce.

Sožitje med mačko, mišjo in majhno, izgubljeno pingvinko nas spomni, kako nenavadna so včasih lahko prijateljstva in kaj vse vpliva nanje. Tudi letni časi. Zima pingvinko odpelje k družini, ostanejo pa lepi spomini. Kako pomembni so za nas naši prijatelji, naša družina? Kaj vse počnemo z enimi in kaj z drugimi? Kako skrbimo za lepe odnose z ljudmi, ki jih imamo radi? Pripovedujmo svoje zgodbe o prijateljih in svoji družini.

Booo

Alicja Jaworski (PennFilm Studio AB)
Švedska, 2008, 35 mm, 7'
brez dialogov

Osamljen, a srečen zajček Booo spozna tri drzne zajčje prijatelje, za katere so nespametne stvari drzni izzivi, zajček pa se jih loti s svojo preudarnostjo. Zato se mu trije zajci smejejo, a ko pridejo navzkriž z nevarnim psom, je Booo tisti, ki reši zagato.

Prijateljstvo je resna reč in včasih si na moč želimo, da bi nas uigrana skupina sprejela medse. Tako kot mali okrogli zajec, ki na svoji poti sreča tri (pre)drzne zajce.

Kaj vse je pripravljen narediti, da bi ga opazili? Kako pa se do njega vedejo zajci? Kako se ob tem mali zajec počuti? Spodbujajmo otroke, da razmišljajo o podobnem primeru, ki se je kdaj zgodil njim. Kaj so takrat naredili? In kaj je storil mali zajec? Kdaj se pokaže pravi pogum?

Slon II: Program kratkih animiranih filmov za otroke od 7. do 10. leta

Pika in Packa v snežnem metežu (Prick och Fläck snöar in / Spot and Splodge in Snowstorm)

Lotta & Uzi Geffenblad (Zigzag Animation)
Švedska, 2009, 35 mm, 7' 30"
v švedskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Zunaj sneži, Pika in Packa pa tekata naokoli, postavljata snežaka, se kepata in delata metulje v snegu. Nenadoma veter naraste in sneg ju popolnoma oblepi. Na Piki ni videti niti pike – in kje sploh je Packa? Pa njuna hiša?

Prijateljici uživata v zimskem dnevu. Se spomnimo, kako jima je ime? Od kod prihajata njuni imeni? In kaj vse počneta na snegu, česa vsega se spomnimo? Kaj pa najraje počnemo mi? Poznamo kakšne igre na snegu? V filmu pa sneg vedno bolj naletava in prijateljici se naenkrat ne vidita več. Kaj mislite, ju je strah, sta zaskrbljeni? In ko se spet najdeta, kakšno je njuno srečanje? Se je tudi nam že kdaj zgodilo, da smo se izgubili v naravi, v množici ljudi? Kaj smo takrat naredili? Pripovedujmo o svojih zgodbah in čustvih.

Jaz in moja pošast (Me and My Monster)

Claudia Röthlin (HSLU Luzern)
Švica, 2008, 35 mm, 3' 21"
brez dialogov

Deklica se strašno boji pošasti. In te so povsod: v kleti, na cesti in pod njeno posteljo. Ko dela domačo nalogo, ji celo kukajo čez ramo.

V temi se v naših glavah pogosto rodijo pošasti, ki nam potem sledijo prav povsod. Toda, če si jih nekega dne dobro ogledamo – kot je to storila deklica v filmu – kaj vidimo? So res čisto prave pošasti ali le sence, ki v naših mislih postanejo velike in grozeče? Kako jih lahko prepodimo? Kaj je naredila deklica v filmu? In potem ko se ni več bala nobene pošasti, se je še bala renčечеlega psa? Česa se bojimo mi? In kako zberemo pogum, da premagamo strah? Smo kakšnega že premagali? Pripovedujmo napete in pogumne zgodbe.

Lačen sem (J'ai faim / I'm Hungry)

Delphine Hermans, Louise-Marie Colon in 11 požrešnih otrok (Camera-etc)
Belgija, 2008, Beta SP, 3' 30"
v francoskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Mladi Inuit Ikouk prebiva v ledeni pokrajini. Ves čas je tako lačen, da ga mama ne more več hraniti, zato ga pošlje samega iskat hrano.

Mali eskim ima zelo velike oči: pojedel bi vse, kar mu mama pripravi in še več. Poda se na požeruško pot, ki pa se zanj nič kaj dobro ne konča; želodček mu namreč pove, da je bilo hrane preveč. Se spomnite, kaj vse je dal v usta? Pogovarjajmo se o naši prehrani: kaj radi jemo, kaj je zdravo jesti, kako pogosto in koliko jemo? Kdaj rečemo, da ima nekdo pri jedi velike oči? Jih imamo kdaj tudi mi? Otroke spodbujamo, da povejo svoje zgodbe z velikimi očmi in kako so se končale. Gotovo bo med njimi marsikaj poučnega, pa tudi zabavnega.

Lisica v lisičjem jeziku (Vixen in the Fox Language)

Miha Knific (Strup produkcija)
Slovenija, 2009, digiBeta, 5' 50"
v slovenskem jeziku z angleškimi podnapisi

V poplavi se lisica in zajček zatečeta v lisičji brlog. Ker se v lisici prebudi materinski nagon in premaga lovskega, ta zajčka vsak dan tolaži: »Še bo lepo.« Po trinajstih dneh končno posije sonce in zbudi zajčka, ne pa tudi lisice. Predolgo je stradala. Zajček se še danes vrača klicat lisico: »Še bo lepo.« Edino, kar zna v lisičjem jeziku.

Ste že kdaj slišali lisice govoriti? Zajec v filmu se je naučil tri besede. Se spomnimo, katere? Poskusimo obnoviti zgodbo. Kaj se je dogajalo med lisico in zajcem? V kakšnem odnosu pa sta običajno ti dve živali? Poznamo kakšne druge zgodbe o njiju? Zakaj pa je bilo v tem filmu drugače? In kaj se je zgodilo na koncu? Bi mi drugače zaključili zgodbo? Kako? Izmislimo si svoj konec zgodbe o prijateljstvu med lisico in zajcem.

Geraldov zadnji dan (Gerald's Last Day)

Justin & Shel Rasch (Stunt Puppet Pictures)
ZDA, 2009, Beta SP, 11' 30"
v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi

Kužka Geralda bodo ob petih v zavetišču uspavali. Danes je njegov zadnji dan in zadnja priložnost, da si najde posvojitelja ... Mu bo do petih uspelo?

Nič kaj prijetno ni čakati v zavetišču in upati, da se te bo kdo usmili in odpeljal domov. Kako se počuti Gerald? Kdo vse pogleda v njegovo kletko? In zakaj nihče do zadnjega ni tisti pravi? Film je odlično izhodišče za pogovor o živalih v zavetišču: zakaj so tam in kako se počutijo? Kaj lahko naredimo, da jim polepšamo življenje? Pogovarjajmo se tudi o tem, kako si izbiramo hišne ljubljence? Dobro premislimo o svoji izbiri, se dovolj poučimo o navadah in potrebah živali? Kako skrbimo zanje? Izmenjajmo si svoje izkušnje o sobivanju z živalmi.

Otroci v Luni (Die Kinder im Mond / Moon Children)

Ursula Ulmi (HSLU Luzern)
Švica, 2008, 35 mm, 4' 44"
brez dialoga

Skupina otrok, ki prebiva v Luni, spozna, da je zunanji svet veliko zanimivejši. Da bi prišli tja, pa morajo premagati nekaj ovir. Zgodba izvira iz Papue Nove Gvineje.

Zgodbe in legende, ki prihajajo z drugih koncev sveta, so pogosto zelo nenavadne in zanimive. Tako kot ta, ki prihaja iz Papue Nove Gvineje in nas popelje med otroke, ki spominjajo na palčke in živijo v temni votlini Lune. Kje je Papua Nova Gvineja? Poskusimo jo poiskati na zemljevidu sveta. Kaj pa otroci, kako se odzovejo, ko ugotovijo, da je zunaj votline drug svet? Kako stopajo vanj? Ste tudi vi že kdaj hodili po neznanih krajih in poteh? Kako ste se pri tem počutili? Kaj vam je še posebej ostalo v spominu? Pripovedujmo.

Slon III: Program kratkih animiranih filmov za otroke od 10. do 14. leta

Izgubljen in najden (Lost and Found)

Philip Hunt (Studio aka)
VB, 2008, digiBeta, 24'
v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi

Magična zgodba o izgubljeni osamljenosti in najdenem prijateljstvu po literarni predlogi uspešnice Oliverja Jeffersa. Nekega dne deček na svojem pragu najde pingvina in se odloči, da mu bo pomagal najti pot domov ... tudi če bo moral veslati vse do južnega pola.

Majhen osamljen deček in majhen, izgubljen pingvin se srečata pred dečkovimi vrati. Kako je prišel pingvin pred vrata? Ustvarjajmo zgodbe, ki so se začele že pred filmsko zgodbo. Zakaj se deček odloči, da mu bo pomagal poiskati pot domov? Kaj vse premagata na svoji poti? In kakšna je pingvinova vrnitev domov? Kaj si v resnici želi pingvin? In kaj deček? To je zgodba o prijateljstvu, pogovarjajmo se o njem tudi mi. Zakaj se včasih počutimo osamljene in zakaj nas prijateljstvo razvedri?

Vestern Špageti (Western Spaghetti – you tube)

PES (eatPES)
ZDA, 2008, DVD, 1' 45"
brez dialogov

Inovativen način priprave testenin ... Ustvarjalnost ne pozna meja in animirani filmi so najboljši dokaz za to, ta pa še posebej. Kaj se je dogajalo v filmu? Kaj so bile v resnici kuharske sestavine? Katere predmete ste prepoznali, poskusite se jih spomniti čim več. Smo dobili navdih za lastno ustvarjanje? Poskusimo na podoben način »kuhati« tudi mi. Ozrmo se naokoli in poiščimo »sestavine«. Kaj vse lahko postane duhovit material za v lonec?

Male radosti (Radostki / Joyets)

Magdalena Osińska (Studio Se-Ma-For)
Poljska, 2008, 35 mm, 10' 40"
v poljskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Film je oda otroštvu. Glavni navdih za filmsko formo in vsebino je tisti intenziven način, na katerega otroci doživljajo svet. Zgodba pripoveduje o neverjetni dogodivščini, popotovanju v neznane in fantastične svetove. Glavno sporočilo pa je: če so ljudje prijatelji in se imajo radi, se lahko zgodi tudi nemogoče.

Deklica in deček se podata na čarobno potovanje, na koncu katerega bosta na velikem drevesu dobila presenečenje. Njuna pot je pravzaprav preizkušnja pr-

ijateljstva. Kaj vse sta doživela? Kako sta premagovala ovire? Kakšna je bila na koncu njuna nagrada? Imamo tudi mi prijatelje, ki nam pomagajo v težavah? Spomnimo se kakšne zgodbe. Kako je bilo in kako smo jo rešili? Zakaj je pravo prijateljstvo tako zelo dragoceno? In kako vemo, da imamo ob sebi pravega prijatelja? Pogovor o prijateljstvu je pomemben popotnik otrokovega odraščanja.

Kralj otoka (Il Re dell'Isola / The King of the Island)

Raimondo Della Calce (artFive animation studio)
Italija, 2009, 35 mm, 16' 15"
v italijanskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Gioannin je šestletni deček, ki živi v italijanskem mestu Genova na začetku 20. stoletja. Ves čas sanjari o svojem močnem, sijajnem očetu, ki se nekega dne ni več vrnil z morja, malček pa ga ni nikoli spoznal. Bo pa spoznal, da so sanje manj vredne od tistega, kar nam daje resnično življenje, kljub vsem težavam in razočaranjem.

Deček gleda na morje in s ponosom razmišlja o svojem očetu, pogumnem mornarju, ki ga ni nikoli videl. Lepega dne pa je pogrešani oče spet doma – in prav nič ni podoben predstavam iz dečkovih sanj. Kaj si je deček predstavljal o svojem očetu in kako je bilo v resnici? Zakaj je bil deček tako zelo jezen? In kaj je njegovo jezo omehčalo? Kakšen je bil v resnici njegov oče? Kakšni pa so naši očetje? So takšni, kot si želimo? Kaj nam je na njih všeč in kaj ne? Kaj vse počnemo z njimi? Pogovarjajmo se z otroki o njihovih očetih. Razmišljajmo o svojih izkušnjah.

Tišina (Silence)

Borivoj Dovniković – Bordo (Zagreb film)
Hrvaška, 2009, Beta SP, 8' 11"
brez dialogov

Naš oglušeli junak srednjih let živi v svojem svetu tišine. Z okoljem komunicira s pomočjo tipa in vida. Potem pa nekega dne dobi slušni aparat in nenadoma se znajde v popolnoma novem svetu – svetu zvoka. Življenje gluhega moža iz filma ni na prvi pogled prav nič nenavadno. Toda kaj pomeni, če človek ničesar ne sliši? Zatisnimo si ušesa, prisluhujemo in pogledamo naokoli. Kakšno bi bilo življenje brez zvoka? S čim bi si pomagali, da bi lahko vseeno razumeli svet okoli sebe? Poznamo v svoji bližini kakšnega gluhega človeka? Kako se sporazumeva? Kaj še vemo o gluhih? Kaj nas o njih najbolj zanima, kaj bi jih želeli vprašati? Kaj pa naša filmska zgodba, kako se je končala? Ali mislite, da si gluhi ljudje želijo slišati?

Slon IV: Program kratkih animiranih filmov za mladostnike od 14. leta

Žverce (Varmints)

Marc Craste (Studio aka)
VB, 2008, digiBeta, 24'
brez dialogov

Mala žverca se, soočena z neustavljivo urbanizacijo, brezbrinostjo in brezobzirnim uničevanjem, na vse pretege trudi, da bi ohranila vsaj delček mirnega življenja, kakršnega je nekoč poznala. Iz teh nesebičnih izrazov ljubezni požene kal spremembe, ki bo na koncu rešila njen svet. Ampak za kakšno ceno ...

Poetična zgodba o nekem drugem svetu, ki bi bil lahko tudi naš, kar kliče k pogovoru. Kaj bi lahko izpostavili kot glavne teme filma? Katere so se nas najbolj dotaknile? Kakšno je bilo življenje v velikem mestu? Razčlenimo ga na različnih nivojih: medosebni odnosi, ekologija, zdravstvo, delo, način življenja. Lahko potegnemo vzporednice z življenjem v našem svetu? Kje in v čem? Kako smo razumeli konec? Kako se bo zgodba odvijala naprej? Pišimo scenarije, kot jih vidimo sami.

Past (Katsiska / The Trap)

Joni Männistö, Janne Kukkonen, JP Saari, Miko Korhonen (Turku Arts Academy)
Finska, 2008, Beta SP, 4' 33"
brez dialogov

Zgodba o deklici, očetu in ribi, ki ogreje srce. Zobje pa med filmom šklepetajo.

Deklica in oče živita sama sredi zasnežene pokrajine. Si lahko predstavljamo, kakšno je njuno vsakodnevno življenje? Kaj delata? Kakšen je njun odnos? Nas je dekličino odkritje v ledu presenetilo? Zakaj se je oče odzval s takšno mirnostjo? Kako bi se odzvali mi? Kakšen vtis pa je na nas naredil zaključek zgodbe? Pogovarjajmo se, od kod prihaja film. Kakšen je način življenja v teh krajih? Kaj ga oblikuje? Bi mi lahko živeli na tak način?

Intervju (Q & A)

Tim & Mike Rauch (Rauch Brothers Animation)
ZDA, 2009, digiBeta, 3' 30"
v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi

Februarja 2006 se je dvanajstletni Joshua Littman, deček z Aspergerovim sindromom, pri organizaciji StoryCorps pogovarjal s svojo mamo Sarah. Njun edinstven intervju se je dotaknil tako različnih tematik, kot so šurki in materin odnos do sina Joshue.

Joshua ima razvojno motnjo, ki se imenuje avtizem. Poznamo to motnjo? Kako se kaže, kakšne so njene glavne značilnosti? Kakšni so ljudje z njo? Poznamo koga, ki je avtist? Kakšna je naša izkušnja z njim? Kaj lahko iz vprašanj, ki jih je Joshua postavljaj svoji mami, razberemo o njem samem? Kako doživlja svet okoli sebe? In kako na njega gleda njegova mama? Poiščimo več podatkov o avtizmu, razširimo si naše obzorje.

Moj bratec z Lune (Mon petit frère de la lune / My Little Brother from the Moon)

Frédéric Philibert (Sacrebleu Production)
Francija, 2008, 35 mm, 6'
v francoskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Deklica poskuša razumeti, zakaj njen avtistični bratec ne mara drugih otrok.

Še ena zgodba o avtizmu, tokrat skozi oči sestre, ki govori o svojem mlajšem bratu. Kaj smo skozi njeno pripovedovanje še izvedeli o motnji, ki se imenuje avtizem? Katere njene značilnosti so nas najbolj presenetile? Kakšno je življenje s takšnim otrokom? Kako pa na svojega brata gleda njegova starejša sestra? Na kakšen način išče z njim stik? Ji to uspeva? Pogovarjajmo se o tem, kako bi bilo, če sami ne bi prepoznavali čustev, ki jih izražajo ljudje okoli nas, in če jih tudi sami ne bi znali izražati.

Nevidna osamljenost (Invisible Loneliness)

Jung-Hsien Lin (Playground Animation Studio)
Tajvan, 2009, digiBeta, 12' 12"
brez dialogov

Odkar je očka svoji hčerkici okoli vratu zavezal njen ključ, je bolj osamljena. Lahko le upa, da jo bo očka prišel kdaj obiskat. Ključ mali deklici pomeni pogrešanje in upanje. Želi si, da bi odklepal topel dom namesto hladne, osamljene hiše.

Deklica odklene vrata in vstopi v prazno stanovanje. Očitno je, da ima rojstni dan. Toda nikogar ni, ki bi z njo praznoval. Kako se počuti deklica? Se tudi mi kdaj podobno počutimo? Kaj bi si na njenem mestu vi najbolj želeli? Kako pa smo razumeli dekličino potovanje pa sobah z mnogimi vrati, po ogromni stavbi, polni vrat? Kje se konča njeno popotovanje? In kakšni so njeni občutki na koncu filma? Smo tudi mi kdaj osamljeni? Pripovedujmo o svojih občutkih. Kako se spopadamo z njimi v trenutkih osamljenosti? Kaj nam pomaga?

Jožetovi polži (Les Escargots de Joseph / Joseph's Snails)

Sophie Roze (JPL Films)
Francija, 2009, 35 mm, 11' 48"
v francoskem jeziku z angleškimi in slovenskimi podnapisi

Jože je sramežljiv, introvertiran deček, ki zbira polže. Nekega dne ga potegne v lasten popek in tako odkrije čudashi svet »popkogledov«. To so ljudje, ki komunicirajo le s svojimi popki, zato pa zlezejo vase in se spremenijo v polže ...

Zgodba o sramežljivem Jožetu je polna simbolike. Tudi on se tako kot polži skriva v svojo lupino, kadar mu je neprijetno. Se tudi mi kdaj počutimo tako? Gledamo v tla in se ne upamo soočiti s tem, kar je pred nami? Jožeta vase potegne lasten popek in v deželi "popkogle-dov" pride do pomembnih spoznanj. Kaj pa so "popkogle-di" sporočili nam, kaj se nas je posebej dotaknilo, o čem smo razmišljali, ko smo jih gledali? Kako se je Jožetova zgodba nadaljevala, ko je prišel nazaj v svoje življenje? Kaj mislimo, kako bo tekla še naprej?

Dnevna rutina (Laufende Geschäfte / A Moving Business)

Falk Schuster
Nemčija, 2009, Beta SP, 8' 34"
brez dialogov

Dnevna rutina prikaže svet, v katerem liki živijo v povsem različnih dnevnih ritmih. Dva neposredna soseda bivata v popolnoma ločenih svetovih, nekega dne pa se njune poti srečajo in njuna svetova se obrneta na glavo. Kaj se je sploh zgodilo?

V hiši je dvoje stanovanj in v njiju dva različna človeka. V čem se njuno življenje razlikuje že ob pogledu na njuna nabiralnika? Kako bi opisali življenje sosede? In kakšno je življenje moškega? Poznamo tudi iz našega življenja podobne ljudi? Kako se zgodba zaplete in razplete? Je konec za nas v čem presenetljiv? Kje v filmu se najlepše pokaže povezava z naslovom – dnevna rutina? Kako pa mi živimo svoje vsakodnevno življenje?

Gozdni impro: Kača (Log Jam: The Snake)

Alexei Alexeev (Studio Beasts)
Madžarska, 2008, digiBeta, 1'
brez dialogov

Globoko v gozdu živijo tri živali, ki od vsega najraje uprizarjajo *jam session* na svojih improviziranih glas-bilih. Medved igra kontrabas, volk pokriva vokale, za-jec pa tolkala – s svojo glavo.

Kratki, odbiti prizori iz življenja treh gozdnih prijateljev na vsakega gledalca naredijo svojevrsten vtis. Kako smo jih doživeli mi? Se nam je film zdel zabaven? Kateri del še posebej? Bi kaj naredili drugače, če bi bili mi avtorji filma? Vzemimo tri junake za svoje in si še sami izmislimo kratek prizor.

Slonov spremljevalni program

Delavnice animiranega filma

Tedenska delavnica animiranega filma

Za otroke od 8. do 12. leta

Od ponedeljka 7. do petka 11. decembra, vsak dan 14.00–18.00

Mediateka knjižnice Otona Župančiča, Mestna knjižnica Ljubljana

Produkcisjska delavnica je namenjena otrokom, ki so se z osnovami animiranja že spoznali. Svoja znanja bodo lahko nadgradili tako v spoznavanju in uporabi profesionalne opreme, pa tudi v poglobljenih izkušnjah animiranja samih likov. Udeleženci bodo v tednu dni lahko izdelali kratko animacijo pod mednarodnim mentorstvom belgijskih avtoric iz studia Camera-etc, **Delphine Hermans** in **Louise-Marie Colon**.

Dveurna delavnica animiranega filma za otroke

Za otroke od 4. leta dalje

Sobota, 12. december, 12.30–14.30

Knjižnica Otona Župančiča, Mestna knjižnica Ljubljana

in

Nedelja, 13. december, 11.00–13.00

Kavarna Kinodvor

Dvourni delavnici sta namenjeni začetnikom, ki bi se želeli spoznati z osnovami animiranja. Delo je prilagojeno starostni stopnji otrok. Otroci se bodo srečali z optičnimi igračkami in različnimi tehnikami animiranja. Delavnico bodo vodil mentorji programa Slon, gostili pa bomo tudi španska avtorja in mentorja **Anno Solanas** in **Marca Riba**. Nastali animirani izdelki se bodo predstavili na zaključni projekciji v Kinodvoru.

Delavnica Analiza filma

Za mladostnike od 14. leta dalje

Petek, 11. december, 12.00–13.00

Predmet analize:

V deželi glav (Land of the heads / Au pays des têtes)

Cédric Louis & Claude Barras (Hélium Films/NFB Canada/TSR, Télévision Suisse Romande/SRG SSR Idée Suisse)

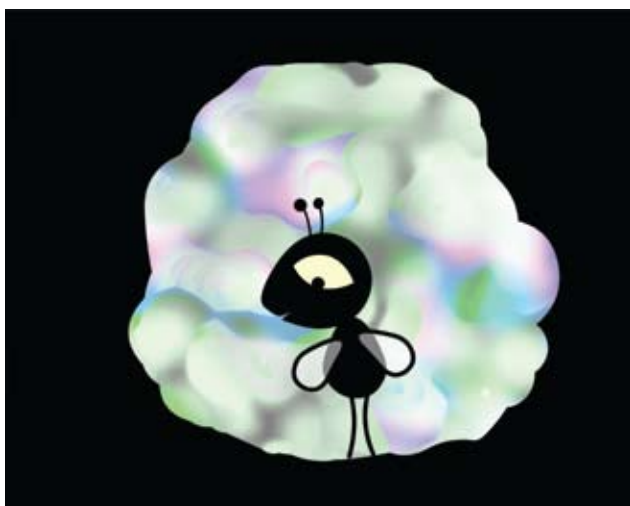
Švica, Kanada, 2009, 35 mm, 5' 55''

Na gradu imajo težave. Nevesta je izgubila glavo, njen nesrečni mož pa misli le na svojo harmoniko. Žena ga pošlje poiskat svoj novi, mlajši obraz.

Lutkovno gledališče Papelito

Kavarna Kinodvor, 13. december 2009 ob 15.30

Muhica Žuža je senčna predstava o mušici, ki jo nezadržno privlači svetloba. Ogenj, svetlikanje zvezd, plamen sveče, luna, sonce, eksplozije vulkana, ognjemeti ... povsod mora biti zraven muhica Žuža. Njena radovednost in strastna želja po svetlobi jo večkrat pripelje v nevarne zaplete.

Kot v vseh preteklih predstavah gledališča Papilu oz. gledališča Papelito bo predstava tudi tokrat brez besed, ritmična in dramaturška osnova ji bo avtorska glasba in zvočna oprema Braneta Solceta.

Tehnično bo uporabljena že uspešno preizkušena kombinacija abstrahirane in stilizirane računalniške 2d animacije, ki bo ozadje za animiranje papirnatih senčnih figur. Traja približno 30 minut.

Po predstavi sledi kratka delavnica: vsakdo si lahko po navodilih sam naredi svojo preprosto papirnato lutkico muhico.

Mali svetovi, Špela Čadež, razstava filmskega zakulisja

MGLC, Grad Tivoli, Pod turmom 3, Ljubljana
29. november–31. december

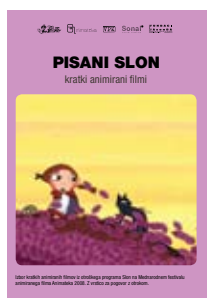
Prvi slovenski animirani filmi so bili narejeni v stop-motion tehniki lutkovnega animiranega filma. Pionirji slovenskega animiranega filma Saša Dobrila, Dušan Hrovatin, Mile de Gleria in Črt Škodlar so se lutkovne animacije sami učili, po kakovosti in številčnosti produkcije pa se uvrščajo ob bok produkcijam iz ostalih socialističnih držav. V zadnji generaciji sodobnih slovenskih avtorjev je tudi v svetovnem merilu med najbolj prepoznavnimi Špela Čadež, ki se prav tako izraža prek lutk. Čadeževa je za svoja filma *Zasukanec* in *Ljubezen je bolezen (Liebeskrank)* prejela številne nagrade na festivalih po vsem svetu. Oba filma s pretanjeno rahločutnostjo govorita o ljubezni in v univerzalno pripoved vpletata detajle, ki sežejo v srce gledalca.

Na razstavi v Mednarodnem grafičnem likovnem centru bo Špela Čadež predstavila zakulisje dela na svojih treh lutkovnih animiranih filmih: *Zasukanec*, *Ljubezen je bolezen* in festivalski napovednik za italijanski filmski festival *Far East Film, Udine 2009*. Na vpogled bodo proces nastajanja animiranega filma, skice, storyboardi, scenografije, rekviziti in lutke.

Špela Čadež je študirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, na oddelku vizualnih komunikacij. Po diplomu (2002) je nadaljevala študij na Akademiji medijskih umetnosti v Kölnu, kjer se je usmerila v animirani film. V času študija je posnela filma *Zasukanec* (2004) in *Ljubezen je bolezen* (2007), ki je tudi njeno diplomsko delo.

www.spelacadez.com

Pedagoški gradivi: DVD Pisani Slon in Zbornik Slon

DVD **Pisani Slon**, 10 izbranih kakovostnih kratkih animiranih filmov iz otroškega programa Slon na Animateki 2008, vsebuje vrstico za pogovor z otrokom. Izbrani animirani filmi so čudovito izhodišče za pogovor o vsebini filmov, o mislih in čustvih otroka in njegovem povezovanju gledanih vsebin z vsakdanjim življenjem. Nadgradnjo vrstice pa vsebuje pedagoško gradivo v Zborniku o vzgoji in izobraževanju na področju animiranega filma Slon (2008), ki si ga lahko priskrbite v knjigarni Kinodvora ali naročite na info@animateka.si. *Gradivo za pogovore z otrokom je pripravila medijska psihologinja Martina Peštaj.*

Delavnice animiranega filma za šolske skupine

Slon skozi vse leto izvaja delavnice animiranega filma po naročilu šol in drugih institucij. Tako se lahko otroci ob vsaki priložnosti spoznajo z animiranimi filmovi

globlje, njegovim nastankom ali optičnimi igrači, ki očarajo njihov vsakdanji svet.

Kako vidimo animirani film?, 45'

Priporočamo za otroke od 3. do 10. leta.

V delavnici **Kako vidimo animirani film?** bomo junake gledanih animacij podrobneje spoznali. Seznanili se bomo z njihovimi dobrimi in slabimi lastnostmi, njihovimi prijatelji, sorodniki ..., se o njih pogovarjali in jih poskušali narisati ali naslikati.

Delavnico priporočamo tudi ob programu Slon I in Slon II.

Spoznavanje optičnih igrac, 45'

Priporočamo za otroke od 3. do 10. leta.

Kako sploh dojemamo gibljivo sliko in kako so jo dojemali v davnih časih ...? V eni šolski uri se bomo seznanili z optičnimi igrači in jih tudi sami izdelali. Delavnico priporočamo tudi ob programu Slon I in Slon II.

Od risbe do risanke, vsaj 5 šolskih ur

Priporočamo za otroke od 9. leta dalje.

Delavnica **Od risbe do risanke** približa animirani film otrokom tudi s tehničnega vidika. V vsaj petih šolskih urah bomo izdelali kratko animacijo v risani, stop-motion ali mešani tehniki. Za daljše učne sklope pa ponujamo tudi računalniško animacijo.

Delavnico priporočamo tudi ob programu Slon III in Slon IV.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAM ANIMIRANEGA FILM SLON

DRUŠTVO ZA OŽIVLJANJE ZGODBE 2 KOLUTA
Neubergerjeva 16, 1000 Ljubljana, Slovenija
059 971 747, info@animateka.si, www.animateka.si
Hana Repše, slon@animateka.si, 051 874 845